

DARBININKAS

Vol. LXXXII, Nr. 50

Grudis - December 26, 1997 Penktadienis-Friday

PERIODICALS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- 1999 metų gruodžio 1 dieną Lietuvoje prasidės gyventojų ir būstų visuotinis surašymas, kuris tęsis 10 kalendorinių dienų. Tai numato Seime priimtas specialias įstatymas. Paskutinis gyventojų surašymas Lietuvoje vyko sovietiniu laikotarpiu - 1989 metais. Naujo surašymo metu tikimasi nustatyti Lietuvos gyventojų skaičių ir pasiskirstymą gyvenamosiose vietovėse, jų demografinę, socialinę - ekonominę sudėtį, gauti duomenis apie būstus ir jų kokybę.

- **Prezidentas Algirdas Brazauskas** savo dekretu atšaukė ambasadorių Joną Čičinską iš Lietuvos Nuolatinės misijos Europos Sąjungoje vadovo pareigų. Į jas dabar paskirtas ambasadorius Romualdas Kalonaitis, iki šiol dirbęs Švedijoje.

- **Gruodžio viduryje** akcinė bendrovė "Rokiškio sūris" pirkėms į Olandiją išsiuntė "Gojaus" sūrių siuntą ir įvykdė šių metų kontraktą, pagal kurį į Vakarų Europos ir Jungtinių Amerikos Valstijų rinkas turėjo pateikti 4400 tonų šios rūšies sūrių. Akcinė bendrovė "Rokiškio sūris" - didžiausia sūrių gamintoja Lietuvoje. Pernai ji pagamino 8,5 tūkstančio tonų sūrių, šiemet numato - 11,5 tūkstančio tonų.

- **Šiemet** per vienuoliką mėnesių daugiausia padidėjo ryšių paslaugų kainos - 28,7%. Būsto, vandens, elektros, dujų, kito kuro kainos išaugo 21%, švietimo - 18,2%, alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių - 16,8%. Šiuos duomenis ELtai pateikė Statistikos departamentas.

- **Gruodžio 10 d.** Taline pasirašyta sutartis dėl tolesnės Baltijos taikos palaikymo bataliono BALTBAAT veiklos. Sutartį pasirašė Lietuvos, Latvijos ir Estijos gynybos ministrai. Numatyta pradėti savarankišką BALTBAAT veiklą taikos palaikymo misijose, nes iki šiol visų trijų Baltijos valstybių taikdariai misijas atlikdavo kartu su Šiaurės šalių taikos palaikymo batalionais. Lietuvos kariai taikdariais misijas atliko su danais, Latvijos - su švedais, Estijos - su norvegais.

- **Tarptautinė krepšinio federacija (FIBA)** gruodžio 9 d. Tel Avive paskelbė oficialias antrojo "FIBA Eurostars" susitikimo tarp "Rytų" ir "Vakarų" rinktinių sudėtis, kuriose yra ir dvi lietuviškos pavardės - Artūro Karnišovo ir Gintaro Einikio. Abu lietuviai atstovaus "Rytų" rinktinei. Rungtynės, kuriose dalyvaus 24 geriausi Europos klubuose rungtyniaujantys krepšininkai, įvyks gruodžio 30 d. Tel Avivo "Yad Eliahu" rūmuose.

- **Visuomenės nuomonių tyrimų centro "Vilmorus"** naujausios apklausos duomenimis, populiariausia politinė partija Lietuvoje - Tėvynės sąjunga. Už ją Seimo rinkimuose balsuotų 14,3% visų rinkėjų. Nedaug atsilieka Centro sąjunga, kurią paremtų 13,6% rinkėjų. Už Socialdemokratų partiją balsuotų 10,6%, Demokratine darbo partiją - 8,6% rinkėjų. Visos kitos partijos kartu surinktų 24,4% balsų, tačiau nė viena iš jų negautų 5% balsų, kurie garantuotų vietas Seime.

LIŪDNAI APIE PATRIOTIZMĄ

Vytautas Rubavičius

Galima įvairiai galvoti apie tuos lemtingus devyniasdešimtusius, atnešusius Lietuvai nepriklausomybę, tačiau niekas nenuneigs nepaprasto pakilimo, kuris buvo apėmęs įvairių sluoksnių žmones, tautinio bendrumo pajautos. Buvo aiškiai jaučiama svarbaus istorinio lūžio akimirka, ir atrodė, jog netrukus išsipildys slapčiausi lūkesčiai. Į tą pakilimą galima žvelgti kaip į žmonių patriotiškumo proveržį. Buvo lyg savaime suprantama - mes esame tauta, mes esame savo valstybę turinti tauta. Valstybė buvo, sakyčiau, intymiai artima. Ne abstrakti sąvoka, ne kieno nors nauda veikiantis "mechanizmas", o ilgai lauktas, tikras, savas dalykas, meilę kuriam taip ilgai reikėjo slėpti. Visi tikriausiai prisimename, kaip magiškai tuo metu veikė tautinė valstybės atributika - ne vienam subtilgdavo džiaugsmo ašara. Žmonės turėjo daug kūrybinių jėgų, daugelis jautėsi lyg apsisalę ir buvo pasiryžę "eiti, kurti, nenumirti"... Dabar, žvelgdamas atgalios, imi suvokti, jog Lietuvoje vis dėlto neatsirado tokios politinės valios, tokios žmonių grupės, kuri išryškėjusią tautos kūrybinę energiją, laisvo, oraus gyvenimo viltis būtų sugebėjusi suteikti valstybės kūrimui. Labai greitai viršų paėmė siauri politiniai, o iš tikrųjų grupiniai interesai. Lietuvos vardu imta demagogiškai dangstyti paprasčiausią norą kuo greičiau laiduoti sau europinius standartus

atitinkantį gyvenimą. Žmonės gana greitai pajuto, jog valstybė, turėjusi tapti "mūsų valstybe", turėjusi vienyti žmones, nutolo, tapo atšiauri.

Valstybė, kaip tam tikra vienyjanti tautą ir piliečius jėga, - šitoks valstybės vaidinys dažnai sukelia ironišką kritiką. Aiškinama, jog tokia valstybė galinti būti tik totalitarinė, jog vienybės siekis apskritai yra pavojingas, nes vieninga dauguma visada stengiasi pavergti individą, apriboti jo laisvę. Tačiau juk kai kalbame apie valstybinio bendrumo jausmą, turime omenyje gimtinę, tėvus, protėvius, vaikus, kraują palaistytą žemę, kurioje mums lemta gyventi, o ne politinę ar ideologinę vienybę. Kita vertus, kokią reikšmę tada apskritai turi "mūsų valstybės" supratimas, ar bereikalingas šiuolaikiniam pasauliui kad ir paprasčiausias patriotizmas? O ir kas kuria valstybę - tam tikras politikų ir valdininkų klanas ar tauta, visi tos valstybės piliečiai? Jei mes jaučiamės patys kuria valstybę, tai už jos kūrimą turime prisiimti ir tam tikrą atsakomybę. Tik prisiimdami atsakomybę galime laikyti save patriotais. Patriotiškumas nėra nei etiketė, nei tam tikras egzaltuotos būtybės nusiteikimas - patriotiškumas yra tiesiog rūpinimasis, kad tas bendras dalykas, kurį vadiname valstybe, būtų "mūsų valstybė".

Kad paprastas žmogus galėtų jaustis esąs valstybės kūrėjas, kad būtų ugdomas nors, sakyčiau, elementarus patriotiškumo jausmas, politinis šalies elitas vie-

naip ar kitaip turi rodyti, jog jam rūpi tautos, visų piliečių reikalai, jog jis suvokia nacionalinius interesus ir sugeba juos įtvirtinti tarptautinėje arenoje. Politinis elitas turi rodyti pavązdį. Jis turi nuolatos primygtinai krypti visų dėmesį į tai, jog valstybė yra vertybė. Ne abstrakti, ne žodinė, o konkreti jėga, užtikrinanti individo laisvą saviraišką, užtikrinanti būtinas egzistencines sąlygas. Jau Konfucijus aiškiai išsakė paprastą, tačiau labai reikšmingą politinę tiesą, jog valdantieji turi palaikyti visuomeninę dorovę, rodyti pavązdį. Valdantieji turi įtvirtinti tam tikrą valstybingumo ideologiją. Išsilaisvinę iš totalitarinės ideologijos, mes esame alergiški net pačiam šitam žodžiui. Tačiau ideologija yra paprasčiausias pasaulėžiūros principų aiškinimas. Valstybingumo ideologija ir turėtų įtikinamai žmonėms aiškinti lietuvių tautos išlikimo, valstybingumo tvirtinimo, santykių su kaimynais plėtojimo strategiją. Ir nors politiškai vengia kalbėti apie patriotiškumą, kratosi ideologinių temų, tačiau darosi vis labiau ideologiškesni. Tik pažvelkime, kiek lėšų ir energijos skiriama projektams, susijusiems su stojimu į Europos Sąjungą. Europos Sąjunga traktuojama kaip panacėja, suteiksianti mums išsivąjotą gerą gyvenimą. Ir šitai yra aiški, kryptinga ideologija. Tačiau gero gyvenimo niekas negali suteikti, gerą gyvenimą galima tik sukurti patiems. Suprantama, valstybė kuriama ne beorėje erdvėje, tačiau svarbiausia ir yra iškelti tautos kūrybinio prado primatą. Pati savaime išiliejimo į Europos

(nukelta į 2 psl.)

LIETUVIŲ VIEŠPATIES ATSIMAINYMO PARAPIJA ŠVENČIA 90 METŲ JUBILIEJŲ

PAS MASPETHO KLEBONĄ

Po dviejų sensacingų pranešimų per New Yorko "Laisvės Žiburio" radiją, liečiančių svarbų lietuvių gyvenimą New Yorke, su Tėv. Pranciškom Giedgaudu, OFM, nuvažiavome į Viešpaties Atsimainymo parapiją, Maspeth, NY, asmeniškai painformuoti parapijos kleboną kun. James T. Rooney apie faktišką padėtį pranciškonų nuosavybės (341-361 Highland Blvd, Brooklyn, NY), kurią pranciškonai dėl savo ordino narių trūkumo yra nutarę parduoti, bei pasiteirauti kas buvo nutarta lietuvių reikalais prieš tris savaites įvykusiame pasitarime su Brooklyno vyskupijos generaliniu vikaru Msgr. Otto Garcia. (Pasitarime dalyvavo Apreiškimo ir Viešpaties Atsimainymo parapijų klebonai, kun. Vytautas Palubinskas ir kun. James T. Rooney, bei to rajono episkopalinis vikaras.)

Klebonas Rooney su džiaugsmu sutiko pasidalinti mintimis, nes jis irgi jau buvo girdėjęs apie tuos "Laisvės Žiburio" skelbtus pranešimus. Pirmiausia jis užtikrino, kad tame pasitarime su Msgr. Garcia nebuvo kalbėta nei apie tariamą Apreiškimo parapijos uždarymą, nei apie pasiūlymą paskirti Atsimainymo parapijai vikaru "jauną lietuvių kunigą". Viešpaties Atsimainymo parapija yra nedidelė, kalbėjo klebonas, ir šiuo metu su prel. Bulovo pagalba lengvai aptarnaujama. Tačiau, klebono nuomone, būtų gera, jei galėtų atvykti kunigas iš Lietuvos, kuris kaip misijonierius lankytų naujai atvykusius lietuvius ir bandytų juos pritraukti prie parapijos bei bendruomenės.

Kas liečia galimybę perkelti lietuvių kultūrinę veiklą, Religinės Šalpos bei vyskupo įstaigas į Viešpaties Atsimainymo parapijos patalpas, aš būčiau laimingas, kalbėjo klebonas Rooney, jei tie pranešimai per "Laisvės Žiburio" radiją taptų realybe. Jis vėl užsiminė apie Brooklyno vyskupo Dailey pakartotą priminimą, kad Atsimainymo parapija yra lietuvių įsteigta ir kad joje lietuviškai veiklai privalo būti teikiama pirmenybė.

Pusantrą valandą užsitęsusiame pasitarime klebonas Rooney teiravosi, kokia pagrindinė veikla šiuo metu vyksta Kultūros Židinio komplekse, kaip dažnai būtų reikalinga didžioji Maspetho parapijos salė (su 300 vietų, apšaldoma ir neseniai atnaujinta), ir pasiūlė apžiūrėti po kleboniją esantį, su atskiru įėjimu, posėdžių didesnį kambarį (su 30-50 vietų) bei seserų namą. Kadangi po kleboniją esančiame posėdžių kambaryje buvau ne kartą posėdžiavęs, dėl laiko stokos ir ją nebeužsukome, o tiesiog nuėjome apžiūrėti seserų namo. Trijų aukštų pastatas, du įėjimai, atskiras kiemelis. Kiekviename aukšte po du didokus kambarius su atskirais tualetais ir virtuvėlėmis pirmame aukšte.

Šiuo metu seserų namo patalpos yra naudojamos religijos pamokoms dukart per savaitę ir sekmadieniais. Pastato viename aukšte galėtų įsikurti Religinės Šalpos įstaiga, sakė klebonas. Kituose aukštuose lieka užtektinai vietos ir šeštadieninei mokyklai, ir kitų organizacijų posėdžių reikalams. Stambesni susirinkimai galėtų vykti didesniame posėdžių kambaryje po kleboniją.

Pasiteiravus ar Lietuvių Atletų Klubu sportininkai galėtų irgi pritaipyti prie Atsimainymo parapijos, klebonas paminėjo, kad jo parapijos jaunimas naudojasi netoliese esančia Liuteronų bažnyčios sporto sale ir, jo nuomone, jų pastorius, Rev. Webster, mielai sutiktų priimti ir daugiau sportuojančių lietuvių. Jų parapija esanti nedidelė, apie 130 šeimų, o pats pastorius esąs labai palankus katalikams (jis yra komiteto narys, kuris rūpinasi kardinolo Cook paskelbimu šventuoju).

Mašinų pasistatymui prie bažnyčios esą mažai vietos, bet už skersgavio ar dviejų visuomet galima rasti vietos. Iki šiol, klebonas tvirtino, žmonės neturėjo problemos su mašinų pasistatymu. Apylinkė esanti saugi ir švari. Kelios mašinos išsistektų ir netoliese esančiame nenaudojame žemės trikampyje.

Dėl vyskupo rezidencijos ir įstaigos perkėlimo iš dabartinio pranciškonų vienuolyno į Apreiškimo ar Viešpaties Atsimainymo kleboniją, klebonui priminiau, kad prieš trejetą metų šiuo reikalu esu kalbėjęs su kun. Palubinsku ir vyskupu Dailey, bet dabar padėtis yra šiek tiek pasikeitusi, nes Tėvas Pranciškus apsisprendė pasilikti New Yorke ir toliau tęsti "Darbininko" leidimą. Tai kartu nulemia ir mano būstinės vietą. Jei Religinė Šalpa įsikurtų Maspeth, Atsimainymo parapijos seselių name, mes su Tėvu Pranciškumi bandytume susirasti patalpas kur nors netoli parapijos, nes Religinės Šalpos ir mano darbas yra gana glaudžiai susiję. Jei tai realizuotųsi, tuomet būtų savotiškas Kultūros Židinio persikėlimas iš dabartinės vietos, Highland Blvd, Brooklyn, NY, į naują lietuvių centrą Maspeth, NY.

Kadangi Tėvo Pranciškaus laukė skubūs reikalai "Darbininke", malonų pokalbį su klebonu James T. Rooney užbaigėme linkėjimais, kad paskelbtos "Laisvės Žiburio" "pranašystės" apie Kultūros Židinio perkėlimą į Maspethą išsipildytų ir Maspetho gražioji parapija vėl taptų lietuvių religiniu ir kultūriniu centru, o artėjanti parapijos jubiliejų New Yorko lietuviai švęstų su žadančia šviesesnę ateitį viltimi.

Klebonas James T. Rooney kviečia New Yorko lietuvių bendruomenės atstovus aplankyti Viešpaties Atsimainymo parapijos patalpas ir su juo asmeniškai pasvarstyti galimybes.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM

Vilnius žiema

V. Kapočiaus nuotr.

LIETUVOS PREZIDENTO RINKIMŲ REZULTATAI

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) gavo gruodžio 21 d. vykusio Prezidento rinkimų rezultatus iš visų 2039 balsavimo apylinkių. Artūras Paulauskas surinko 45,35%, Valdas Adamkus - 27,89%, Vytautas Landsbergis - 15,85%, Vytenis Andriukaitis - 5,72%, Kazys Bobelis - 3,96%, Rolandas Pavilionis - 0,86%, Rimantas Smetona - 0,36% balsavime dalyvavusių rinkėjų balsų, praneša ELTA.

Rinkimuose dalyvavo 71,54% visų šalies rinkėjų. Jų buvo įregistruota 2 milijonai 612 tūkstančių 553.

I antrąjį rinkimų ratą, kuris turi įvykti sausio 4 dieną, pateko A. Paulauskas ir V. Adamkus.

VRK oficialius gruodžio 21 d. vykusio balsavimo rezultatus turi patvirtinti per penkias dienas.

ELTA

INVESTICIJŲ STATISTIKA

Tiesioginės užsienio investicijos spalio 1 dienai Lietuvoje sudarė 3 milijardus 553 milijonus litų. Vienam gyventojui tenka 959 litai tiesioginių investicijų.

Statistikos departamento duomenimis, didžiausios šalies investuotojos yra Jungtinės Amerikos Valstijos 26,6% visų investicijų, Švedija - 12,3%, Vokietija - 11,4%. Toliau eina Jungtinė Karalystė (7,4), Suomija (6,1), ir Luxemburgas (6,0%).

Daugiausia investuota į apdirbamąją pramonę - 38,2% visų investicijų.

ELTA

LIŪDNAI APIE PATRIOTIZMĄ

(atkelta iš 1 psl.)

Sąjunga ideologija nėra nei blogis, nei gėris. Pats stojimas į šią organizaciją yra neišvengiamas. Tačiau turi būti labai aiškiai apsispręsta, kaip lietuvių tauta garantuos tapatingumo išlaikymą, kaip stojimas į ES paskatins kultūros plėtojimą ir valstybingumo stiprinimą. Kol kas, deja, apie tai visiškai negalvojama. Kartais net linkstama teigti, jog net pats galvojimas apie tautinio tapatingumo išlaikymą ir puoselėjimą yra atgyvenusi, dabartinių realiųjų neatitinkančio XIX a. romantinio nacionalistinio mąstymo apraiška. Suprantama, esama ir tokių, ir daug siaubingesnių apraiškų. Balkanų karo etninio valdymo baismiai parodė, koks žiaurus gali būti aklas nacionalizmas, ir sykiu patvirtino, jog nacionalistiniai siekliai yra reali jėga, su kuria reikia skaičiuoti. Yra ir kita realija, į kurią dažnai nekreipiama dėmesio. Europa šiuo metu yra ir XXI a. bus tautinių valstybių Europa. Ir to tautiškumo niekas neslepia. Nė viena išsivysčiusi

valstybė nesigėdija ugdyti patriotiškumo. Galima net sakyti, jog tokių valstybių kaip Anglija, Prancūzija, Vokietija švietimo sistemos yra persmektos patriotizmo. Nekalbant jau apie JAV. Suprantama, tų valstybių gyventojai nesijaučia labai ypatingi, išskirtiniai, vis dėlto aiškiai sakoma: "aš - amerikietis", "aš - anglas", "aš - prancūzas", "aš - vokieitis"... Ir suvokiama, jog tą pasakymą paremia valstybės galia ir autoritetas. Galima jausti pasididžiavimą savo valstybe, galima nieko nejaušti, tačiau kiekvienam vienos ar kitos valstybės piliečiui bent jau apytikriai yra aišku, ko verta jo valstybė. Ar Lietuvoje buvo įmanoma sukurti ir propaguoti tam tikrą valstybingumo ideologiją, ir kas būtų galėjęs tai daryti? Atrodė, jog šitai lemta daryti Sąjūdžiui. Tačiau, Sąjūdžiui virstant partija, kuri ieškojo sau ideologinės platformos, leisančios jai įsilieti į tam tikrą europinę partijų bendriją, patriotinis ideologijos puoselėjimas pasidarė "nemadingas". Politinėje arenoje užsi-

rekomendavę politiniai veikėjai virto konservatoriais, nors iki šiol didžiulia jū nesuvokia nei konservatizmo tradicijos, nei juo labiau - kas tai yra lietuviškasis konservatizmas. Tad ir apie tinkančią šiam kraštui bei sutelkiančią žmones ideologiją nėra ką kalbėti. Prezidentas Algirdas Brazauskas jau vien dėl savo praeities negalėjo būti jokiu ideologu. Jo tikslas buvo kaip tik deideologizuoti visuomenę, šitaip mažinant susipriešinimo pavojų. Ir šitai, matyt, buvo reikalingas dalykas. Juo labiau juokingi būtų buvę LDDP ideologai, virtę nacionalinių interesų reikėjais. Nors kai kurie šios partijos vadovai kartais ir pasitelkdavo patriotinę demokratine retoriką. Tad ir dešinieji, ir kairieji pasirinko lengvesnį kelią - ėmė propaguoti "ėjimą į Europą". O pavienių entuziastų kalbos apie tautinį tapatingumą, patriotiškumą, nacionalinius interesus dažnai yra pernelyg intelektualiai "skystos", arba jas tiesiog nustelbia "europiečių" ir ironizuojančių publicistų choras, kuriam ypač dėmesinga mūsų žiniasklaida.

LIETUVA KELIJE Į EUROPOS SĄJUNGĄ

Kalbėdamas Bonnoje surengtoje tarptautinėje konferencijoje, užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas pareiškė esąs įsitikinęs, jog narystei Europos Sąjungoje Lietuva galėtų pasirengti iki šio amžiaus pabaigos ar XXI-ojo pradžios. "Mums reikia tik lygių galimybių, paramos ir šiek tiek Europos Sąjungos įkūrėjų idealizmo", - sakė Lietuvos diplomatinės vadovas.

Jis dalyvavo neseniai Bonnos universiteto Europos integracijos tyrimų centro surengtoje konferencijoje "Baltijos šalys kelyje į Europos Sąjungą".

"Lietuvai reikia aiškiai apibrėžtos perspektyvos, kuri užtikrintų, kad šalis taps Europos Sąjungos nare. Tokią perspektyvą užtikrinti gali tik derybos", - forume kalbėjo ministras A. Saudargas.

Ministras pabrėžė, kad Lietuva siekia būti pakviesta pradėti derybas kitų metų pradžioje. Lietuvos nėra tarp šalių, su kuriomis pradėti derybas rekomenduoja Europos Komisija.

ELTA

PREZIDENTŪROS KANCELIARIJOS VEIKLA TIRS GENERALINĖ PROKURATŪRA

Seimo Ekonominė nusikalstamų tyrimų komisija kreipėsi į šalies Generalinę prokuratūrą, prašydama ištirti pažeidimus, aptiktus tikrinant Prezidentūros kanceliarijos veiklą. Apie tai gruodžio 9 d. žurnalistus informavo šios komisijos pirmininkas Sigitas Slavickas.

1997 metų pradžioje tikrinimą pradėjusi Valstybės kontrolė nustatė, jog Prezidentūros kanceliarija neužtikrino, kad valstybės asignavimai, skirti rekonstrukcijai, būtų naudojami ekonomi-

kai, pažeidė teisės aktų reikalavimus. Kontroleriai nustatė, jog, ruošiant Reprerzentacinių rūmų projektinę dokumentaciją, skaičiuojamoji statybos kaina buvo neteisėtai padidinta 1,4 mln. litų, o Prezidentūrą remontavusiai AB "Panevėžio statybos trestas" buvo apmokėta už neatliktus darbus. Šiuo atveju biudžetui padaryta dar 170 tūkst. litų žala. Dirbtinai 1,7 mln. litų sumažinta buvo ir Prezidentūros balansą perduotų pastatų vertė.

ELTA

E. Kunevičienė atmetė prezidento abejones

Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkė Elvyra Kunevičienė kategoriškai nesutinka su Prezidento Algirdo Brazauskio teiginiais, esą valstybė nesugebės surinkti būtinų lėšų atkurti indėliams kompensuoti. "Indėlių kompensavimui reikalinga apie 3,5 mlrd. litų, tačiau realiai galima tikėtis gauti apie 4,5 mlrd. litų", - teigė ji.

Pasak Seimo komiteto pirmininkės, kompensuoti indėlius buvo nuspręsta tik nuodugnai apskaičiavus valstybinio turto nominalią vertę bei atsižvelgus į kitų valstybių patirtį privatizuojant stambius objektus.

E. Kunevičienė tikisi, jog realiai visi žmonės savo kompen-

metus. Kaip jau skelbta, Prezidentas Algirdas Brazauskas gruodžio 8 d. tradiciniame interviu Lietuvos radijui atėjo, ar valstybė privatizavusi savo turtą gaus pakankamai lėšų atkuriamosioms sąskaitoms. Sprendimas atkurti prarastus indėlius, pasak Prezidento, yra humaniškas, "tačiau tam mūsų kišenė tuštoka". ELTA

Lapkričio 3 dieną Vilniuje buvo atlikta tryliktoji širdies persodinimo operacija. 20-mečio širdis buvo persodinta 50-ties metų vilniečiui Antanui Pečiukaičiui. Alytuje gyvena Januaras Matutis, kuriam širdies persodinimo operacija buvo atlikta prieš metus. Tai buvo dešimtoji širdies persodinimo operacija, atlikta Lietuvoje.

Martynas Mažvydas Amerikos žemyne

Aurelija M. Balašaitienė

Užsienio lietuviai visais laikais sielosios Lietuvos padėtimi, rūpinosi jos gerove ir stengėsi išlaikyti lietuvių, kurti literatūrą, steigti organizacijas, liuanistines mokyklas ir meno bei muzikos ansamblius. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Atlantą skrodė įvairūs pramoginiai ansambliai, kol pagaliau atvyko intelektualinio lygio svečiai, pagerbiant visiems lietuviams tą brangią pirmos lietuviškos knygos, Martyno Mažvydo "Katekizmo", 450 metų sukaktį.

Lapkričio 14 dieną į Clevelandą atvyko prof. Dr. Domas Kaunas, Vilniaus Universiteto Knygotyros katedros vedėjas ir Pirmosios Lietuviškos knygos 450 metų sukakties minėjimo valstybinės komisijos sekretorius, kartu su liuaniste Silvija Vėlavičiene, Mažvydo Bibliotekos Litanistikos skyriaus vedėja. Jiedu į Ameriką atskrido spalio 16 dieną, buvo New Yorke, Chicagoje, Los Angeles, Detroit, sustojo su paskaita ir paroda Clevelande, lankėsi Putname ir Bostone, iš ten važiuojo į simpoziumą Chicagoje ir pagaliau vyko į Torontą Kanados LB kvietimu. Jų viešnagės pagrindinė ir vienintelė tema yra pirmoji lietuviška knyga ir jos autorius Martynas Mažvydas. Pereitais metais, kai Lietuvon atvyko PLB delegacija, buvo sutarta paremti minėjimą JAV lietuvių kolonijoje. Buvo taip pat įgyvendintas sumanymas išleisti pirmąją Amerikos lietuvišką knygą, Mykolo Svarausko "Žodyną mokytis anglų kalbos", išleistą 1879 metais.

Šeštadienį, lapkričio 15 dieną, abu garbūs svečiai lankėsi Clevelando Šv. Kazimiero liuanistinėje mokykloje, kurioje pravedė pokalbius dviem skirtinčio amžiaus grupėm. Jiedu ypatingai žavėjosi vaikučių susidomėjimu, klausimais ir pozityvia reakcija. Mokiniai buvo labai aktyvūs, kėlė rankas ir daug klausinėjo.

Sekmadienį, 4 val. po pietų Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje, kurioje buvo puikiai paruošta pirmosios lietuviškos knygos istorijos paroda su nepaprastai įdomiais eksponatais, susirinko didokas būrys publikos. Paskaitą suorganizavo Clevelando LB apylinkės valdyba, kurios narių dalis labai aktyviai talkininkavo pasiruošimuose. Taigi matėme ko-pirmininkus, dr. Viktorą Stankų ir Adą

Stungienę, Dalią Puškorienę, dr. Rimvydą Augį, Raimundą Šilkaitį, o prie įėjimo aukas rinko Algis Gudėnas ir Virginija Maciulevičienė.

Publikai susėdus, svečius pasveikino dr. V. Stankus ir pakvietė valdybos narį dr. Augį perskaityti LR Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio sveikinimą. LB Garbės konsule Ingrida Bublienė trumpu, bet labai efektingu žodžiu pasveikino atvykusius paskaitininkus. Dalia Puškorienė klausytojus supažindino su prof. dr. Domo Kauno pareigomis ir kvalifikacijomis bei pakvietė svečią paskaitai. Beveik neįmanoma atsiminti, kad kada nors paskaitininkui būtų sukeltos tokios triukšmingos ovacijos, kaip dr. Kauno paskaitai pasibaigus. Jis Martyno Mažvydo knygos istoriją pristatė originalioje tarptautinėje plotmėje, išnagrinėjęs kitų tautų pirmų knygų istoriją, pradėjęs nuo Gutenbergo spaustuvės išradimo. Jis originaliai ir įdomiai apibūdino Mažvydo asmenybę, nors randama labai mažai biografinių duomenų, tačiau tos pirmos lietuviškos knygos autorius išryškėjo visu savo asmenybės turiniu ir buvo aišku, kodėl jam parūpo išleisti pirmą lietuvišką knygą 1547 metais, kai dar buvo "mada" rašyti lotyniškai, bet lietuviams reikėjo lietuviškos knygos. Nors knygos pavadinime vyrauja žodis "Katekizmas", bet joje yra jo paties kūrybos, moralinių patarimų, minčių ir poezijos.

Po ilgų plovimų buvo pakviesta žodį tarti Silvija Vėlavičienė. Ir jos kalba buvo nepaprastai įdomi, su gausia informacija apie lietuviškos knygos ir spaudos turtus abipus Atlanto. Pasirodė, kad Mažvydo bibliotekoje yra nepaprastai turtingi spaudos ir literatūros rinkiniai. Paskaitininkė demonstravo didelio formato knygą "Aidai", kurioje yra surinkta visa tame žurnale spausdinta medžiaga, o rūpestingai sudarytos rodyklės pagalba lengva rasti bet kurioje žurnalo laidoje spausdintus straipsnius pagal temas ar autorius. Ji išskėlė lietuviškos knygos reikšmę mūsų tautos gyvenime, skatino knygas rinkti, perskaitytas dovanoti Lietuvos bibliotekoms ar pažįstamiems, archyvinės vertės leidinius dovanoti Mažvydo bibliotekai Vilniuje. Ir jos kalba buvo palydėta triukšmingais plojimais. Po jos Aida Bublytė O'Meara perskaitė Mažvydo poezijos ištrauką. Silvija Vėla-

vičienė buvo apdovanota gėlių puokšte, o ko-pirmininkė Ada Stungienė kvietė visus pasivaikinti parapijos svetainėje. Publika neskubėjo, nes norėjo apžiūrėti turtingą parodą, kurioje buvo daugybė didelės archyvinės vertės originalių eksponatų ir taip pat galima buvo išgyti įdomių leidinių.

Abejonės nėra, kad toks vertingas kultūrinis renginys neliks be pozityvios reakcijos užsienio lietuviuose, nes pirmoji lietuviška knyga jau buvo išleista, kai dar niekas pasaulyje nežinojo, kad egzistuoja toks Amerikos žemynas. Jei Kristupas Kolum-

bas svajojo ieškoti tolimų žemių, tai Martynas Mažvydas savo istorišku pirmos lietuviškos knygos spausdinimo žygiu jam pilnai prilygsta. Pasigėrėtina, kad toji dr. Kauno ir Silvijos Vėlavičienės viešnagė yra taip puikiai suorganizuota, kad jų surengta paroda ir turiningos paskaitos pasiekė daugumą JAV ir Kanados lietuvių. Valio JAV lietuvių Bendruomenė ir Vilniaus universiteto bei Mažvydo Bibliotekos iniciatyvai!

DARBININKAS -
savaitraštis
lietuviams
Amerikoje
ir svetur

TEL. 718 827-1351

Vilniaus policijos šokiadieniai

R. Šukos nuotr.

V. Kapočiaus nuotr.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289- per: Pope Leo XIII Literary Fund, Inc. 9050 Troy Avenue Evergreen Park, IL, 60642 Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINTU.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379- PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150 - TAI MŪSŲ VIENTĖLĖ VIETA - GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS JONAS

1933 + 1976

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352

Business Office 718-827-1351

FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360

ISSN 0011-6637

Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office

Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.

Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Ir vėl prie Naujų metų slenksčio

Apie žmogų negalima pasakyti to, ką lietuviai sako apie naujuosius metus: "Nauji metai - nauji lapai". Pavasaris medžių lapus iššaldo, ruduo juos nudrasko. Ir taip būva kiekvienais metais. Tuo tarpu žmogui esti tik tai vienas pavasaris ir vienas ruduo. Kiek metų jis begyventų, dažniausiai dengiasi tuo pačiu savo dvasios apdaru: jaunystės pavasaryje subrandintomis pažiuromis ir gyvenimu ir igytais papročiais. Veltui jis lauktų ko naujo iš kalendorinių metų: be paties žmogaus pastangų niekas nepasikeis. Kaip buvo anksčiau, taip bus ir vėliau, jei kuri užėjusi audra staiga neišbloks jo iš gyvenimo vagos. Tačiau ir tos vidinės audros kyla iš pačių dvasios gelmių, o ne iš naujų metų lemties ar nelemties.

Vidinės audros žmones apanko kiekvienais metais, jei ne kiekvieną dieną. Iš to susidaro metai ir gyvenimas. Vieni palūžta, kiti atsilauko. Kas atsilauko, remiasi ne vien savo jėgomis, o tuo, kuo jis tiki ir kas yra aukščiau žmogaus, kas valdo ir žmones, ir laiką. Jei kam tikėjimo pristinga, veltui jis tikėtų visokiais burtais ir linkėjimais, kad nauji metai atneš ką gero. Gerų bičiulių linkėjimai yra tik paskatinimas ištverti. Dirbti ir stengtis tenka pačiam.

Naujieji metai gali pareikalauti labai daug ištvermės, daugiau negu visi praėjusieji. Bręstančios pasaulyje audros, jei jos susikaups netrukus prasidedančiais 1998 metais, pradės purtyti net ir tuos, kurie mažiausiai to tikisi. Tokia nelaukta audra esti labai pavojinga, kaip staiga kilęs viesulas. Reikia turėti labai tvirtą dvasią, kad nenublokštų kurį patvorį. Iš ten jau sunku pasikelti ir padangei prasiblaivius.

Pasiryzimai, daromi naujųjų metų pradžioje, šiame krašte vadinami "rezoliucijomis". Pirmomis naujųjų metų dienomis gana dažnai galima išgirsti klausiant: tai kokią šiemet padarei "rezoliuciją"? Klausėjo balse kartais nuaidi švelni pašaipa, lyg kalbėtų apie kokį žaidimą, bet ne apie ryžtą. Mat, kasdienybė rodo, kad su bėgančiomis dienomis gera valia silpsta, tartum nieko nebūtų ryžtasi. Iš tikrųjų pasiryzimai daromi kasmet, bet nedaug kas ištveria. Naujieji metai paprastai toliau rieda senais ratais.

Jauname amžiuje ypatingai svarbu pasiryzti išsiugdyti stiprų ir gerą charakterį. Tai yra didesnė vertybė už išsigijimą kurios nors profesijos. Profesinį darbą galima pakeisti kitu net ir vėlesniame amžiuje, gi savo charakterį jau sunku bėpataisyti. Jis gali būti pagrindine gyvenimo nelaime, net ir turint labai gerą darbą bei patogias gyvenimo sąlygas. Tuo tarpu tvirto ir gero būdo žmonės gali turėti laimingą gyvenimą net ir labai kukliomis sąlygomis.

Deja, šiame krašte jaunimą stipriai veikia kitokios pažiuos. Vienu atveju, kone viskas priskiriama gyvenimo aplinkybėms, o ne paties jaunuolio pastangoms: esą išaugama tuo, ką aplinkybės padaro. Antra, daugiau pabrėžiama laisvė negu susivaldymas: esą savitvarda neleidžianti laisvai išsiskleisti asmenybei. Iš tikrųjų tuo būdu sugriaunama jaunuolio moralinė atspara, kiek jis iš prigimties jos dar turėjo. Tik tai ryžtas sukaupti visas savo jėgas ugdymuisi ir mokslui tegali iš jaunuolio padaryti pagarbos vertą žmogų.

Vienas žymus mintytojas sakosi, kad jam, dar jaunam esant, nepaprastai giliai išpūdzio padarė žodžiai, įrašyti bokšto laikrodyje: "Valandos prašina, bet bus suskaitytos". Baisia rimtimi skamba žodžiai: "Fugit irreparabile tempus" - bėga laikas nesugrąžinamai.

Šiauliečių Lenino paminklas Amerikoje arba dovana Amerikos verslininkui

Olga Čapienė

Aišku, perskaitę šio straipsnio pavadinimą, nepatikėjote. Nepatikėjau ir aš. Iš pradžių. Pasakojio rimtas ir gerbiamas žmogus iš Clevelando, dažnai vykstantis į Lietuvą verslo reikalais. Pirmą kartą Lietuvoje jis lankėsi 1989 metais. Vytautas Staškus - buvęs šiaulietis, todėl stengiasi pritraukti į savo gimtąjį miestą JAV verslininkų. Biznio reikalais atvykęs kartu su jais, būtinai juos dar pavežioja po Vilnių, Trakus, parodo Kryžių kalną. Nė sykio nėra lankęsis kaip turistai. Visų tų kelionių tikslas - užmegzti ryšius su Lietuvos pramonės įmonėmis. Jė tėvas Antanas Staškevičius Nepriklausomoje Lietuvoje buvo šiaulius, vėliau Panevėžio apskritys viršininkas, aktyvus visuomenės veikėjas, kuriam šiemet būtų sukakę 105-eri metai. Susitarėm, kad p. Vytautas Staškus į mūsų susitikimą atsineš nuotraukų bei vaizdajuostę ir papasakos, kaip visas rausvo granito Lenino paminklas (ir postamentas, ir 36 plytelės, gulėjusios ant žemės, priešais paminklą), nuo 1970 metų stovėjęs šiauliuose, prie įėjimo į senąjį Zubovų parką, atsirado JAV, Ohio valstijoje, Urbana mieste, stambaus verslininko, filantropo Russell T. Bundy parodų salėje.

Skaitytojams pateikiu kiek sutrumpintą mūsų pokalbį.

- Kada ir kaip visa tai prasidėjo?

- Viskas prasidėjo 1992 m., kai užmegzėm ryšius su šiauliu valstybine duonos kepimo įmone, ieškojusia partnerių JAV. Viena kompanija - "Russell T. Bundy Associates, Inc." - šiauliečių kepykla susidomėjo. Kompanijos savininkas Russell T. Bundy per Lietuvos ambasadą Washingtonė ieškojo tarptautinės prekybos žinovo, mokančio kalbėti lietuviškai ir angliškai ir pažįstančio Lietuvą. Jis susirado mane ir paprašė, kad susisiektų su šiauliu kepmo įmonės direktoriaumi, nes norėtų vykdyti Lietuvą pristatyti savo pasiūlymo.

- Papasakokit daugiau apie p. Russell T. Bundy ir jo kompaniją.

- Tai tikrai nepaprastai energingas verslininkas. Jo kompanija pigiai superka bankrutavusių kepyklų įrengimus, juos atnaujiną ir parduoda naujai atsiderančioms mažesnėms kepykloms. Iš viso Amerikoje tokių kompanijų yra tikrai dvi. Kompanijos savininkas Russell T. Bundy turi aistrą antikvariniams dalykams. 1992-ųjų metų rugėjis, kai atvykome į Lietuvą, buvo ypač tinkamas ir derlingas laikas tiems, kas norėjo įsigyti subyrėjusios Sovietų Sąjungos atributų. Turguje galėjai lengvai visko gauti, pvz.: pusvelčiui nusipirkti sovietinių medalių, ordinarų, karinių uniformų. Šiauliuose susitikome su p. Poderiu, Valstybinės kepmo įmonės generaliniu direktoriumi, ir jis aprotė kepyklą, kuri mums pasirodė labai atsilikusi. Paaiškėjo, kad

įmonė labiau ieškojo partnerių, kurie jai padėtų savo investuotais pinigais pabaigti pradėtas statybas. Minėta amerikiečių kompanija su statyba nieko bendro neturi, ji norėjo parduoti savo įrengimus arba kartu su įmone pabandyti įgyvendinti kitą, naują užmojį. Taip šis projektas sustojo. Tačiau atsirado didžiulė trauka Lietuvai: p. R. T. Bundy įsimylėjo Lietuvą.

- Kodėl jam taip patiko Lietuva?

- Nepamirštamą išpūdį patį pirmą kartą jam paliko Kryžių kalnas. Važiavom iš Talino ir vėlai naktį sustojom jo apžiūrėti. Tie kryžiai dreba, rožančiai tik šnara tamsoje... Atrodė labai išpūdingai. Jis tuoj pat paprašė, kad jam per naktį padarytų kryžių, užsisakė kryžių ir jo kompanionas, kurio seneliai kadaise gyveno šiauliuose. Kitą rytą atvažiavom iš Vilniaus ir jie tuos kryžius pastatė. Su p. R. T. Bundy Lietuvoje jau buvome gal penkis kartus. Ir kiekvieną kartą važiavom į Kryžių kalną, vis apžiūrėti tų kryžių. Ir jei važiuojam į Lietuvą, tai būtinai apsisotjam keliom dienom šiauliuose, pas vieną daktarę. Kodėl jam taip patiko Lietuva? Sunku pasakyti. Galbūt, labiausiai žmonės, jie padarė gerą išpūdį. Jis pamatė, kaip kiti sunkiai gyvena, pamatė, kaip kraštas atsilikęs, kad kraštui reikia padėti. Pirmą kartą mus labai gražiai priėmė. Patiko Vilnius ir jo bažnyčios. Ir visi, su kuo mes susitikom, buvo nepaprastai nuoširdūs žmonės. Vilniuje susipažinome su vienu profesoriumi,

per kelias dienas susidraugavome. Kartą ponas R. T. Bundy sako man: "Žiūrėk, kokie jo batai nunešioti". Tai pasakęs, jis nusiavė savo batus ir pasiūlė profesorui pasimatuoti. Šie jam tiko, ir p. R. T. Bundy į viešbutį grįžo basas. Vėliau kitam žmogui jis atidavė savo švarką, o vienam restoranui padavė, kuris jį paprašytas atnešė druskos, davė 10 dolerių.

- Kokį išpūdį paliko šiauliai?

- Kai nuvažiavome į tą šiauliu kepyklą, Trakų gatvėje, ir kai pamatėme, kad joje vis dar veikia 1935 metų įrengimai, tai p. R. T. Bundy, kepyklų specialistas, už galvos susiėmė. "Jūs, - sako, - labai gerą tradicinę lietuvišką duoną kepate, neįmanoma jos niekuo pakeisti. Bet visą kitą duoną reiktų kitokią kepti. Pas mus, Amerikoje, vienas žmogus iškeps 100 kepalukų per valandą, čia atvirkščiai - 100 žmonių vieną kepaluką kepa per tą patį laiką". Šiauliuose ingi visi, su kuriais teko susitikti, stengėsi kuo daugiau parodyti. Kartą mus nuvežė į Zoknių karinį oro uostą, ten dar tebebuvo sovietų kareiviai. Apžiūrėjom visą teritoriją, iš automobilių nelipome, nes mums taip patarė daryti. Paskui ir Radviliškio karinėje bazėje buvome. Kai mums aprotė visus tankus, sunkvežimius ir kitą karinę techniką, tai p. R. T. Bundy ir sako tam komendantui: "Žinai, aš nupirksiu tą visą bazę, viską, kas joje yra. Duodu 300 tūkstančių dolerių ir pasiimu viską". Komendantas tik išpūtė akis,

žado netekęs. O aš sakau ponui R. T. Bundy: "Tu būtum didvyris, jeigu tuos visus sovietų kareivius išvartum iš Lietuvos - viską nupirktum iš jų, tai ką jiems beliktų daryti, tik namo važiuoti". Viename sandėlyje p. R. T. Bundy pirkto kareiviškų batų, šalmu, uniformų, kažkas pardavė ar padovanojo ir generolo uniformą.

- Kodėl p. R. T. Bundy nusprendė įsigyti Lenino paminklą?

- Jam labai patinka senienos ir visokie tokie istoriniai dalykai. Šios ir kitų kelionių metu jis prisipirko rusiškų ikonų. Tada atrodė, kad visi tie sovietiniai dalykai po 10-20 metų irgi bus labai vertingi. Vieną dieną toks žmogus vežiojo mus po šiaulius ir pasiūlė pamatyti dar vieną idomybę. Nuvažiavom netoli Senųjų kapinių, matom - purvynė numestas tas Lenino paminklas. Tas vyras klausia, ar p. R. T. Bundy domisi tokiais dalykais. Šis atsako: "Taip". Vyrškis sako: "Jeigu nori, tai ji turėsi". Po neilgų derybų taip ir įvyko: visas Lenino paminklas, su trimis postamento dalimis ir 36 plytelėmis, tapo p. R. T. Bundy nuosavybe.

- Ar paminklo autoriai žinojo, kad jų darbas bus išvežtas į JAV?

- Jie patys mums padėjo pakrauti, kadangi jis buvo jų dirbtuvių kieme. Kada paminklas 1990 metais buvo nuverstas, skulptoriai paprašė miesto valdžios jį grąžinti jiems, nes jokių

(nukelta į 4 psl.)

Vilniaus centre stovėję Lenino ir Stalino paminklai patalpinti Vilniaus Dailės kombinato teritorijoje.

Bolševikų invazija ir liaudies vyriausybė

Vincas Krėvė

22

Patrumpintas anglišką vertimas "plain talk in Moscow" buvo išspausdintas žurnale "East and West" (Londonas), 1955 m. Nr. 5. Pilnas anglišką tekstas paskelbtas JAV Kongreso komisijos, tyrinėjusios Baltijos kraštų užgrobimą, darbų rinkinyje: "Report of the Select Committee to investigate Communist aggression and the forced incorporation of the Baltic States into the USSR. Third Interim report of the Select Committee on Communist aggression. House of Representatives, Eighty-third Congress, Second session, under authority of H. Res. 346 and H. Res. 438". (1954. P. 450-463). Lietuvoje šis tekstas, pradedant pastraipa "Mes buvome pirmoji bolševikų auka...", pirmą kartą paskelbtas "Sietyne" (1989. Nr. 2).

[Grįžęs iš Maskvos...]. Tekstas iš Kaune leidžiamo žurnalo "Nemunas" (1989. Nr. 5. P. 33-39). Plačiau apie šio teksto publikacijos parengimą žr. jos pratarmėje "Krėvė - lemtingų įvykių liudininkas", išspausdintoje tame pačiame "Nemuno" numeryje (p. 32). Šiuos atsiminimus Krėvė irgi siūlė "Aidų" redaktoriui, bet jie dėl kažkokių priežasčių nebuvo išspausdinti.

[Apie Klaipėdos atvadavimą]. Tekstas iš mašinraščio kopijos, esančios S. ir B. Vaškevičių asmeniniame archyve Čikagoje. Mašinraštis pavadinimo neturi. Pavadinimą davė sudarytojas, remdamasis Krėvės laišku. Atsiminimai parašyti apie 1952 m. Tų metų balandžio 9 d. Krėvė rašė M. Biržiškai: "Rašau atsiminimus, kad įsitrauktai į darbą. Dabar apie Klaipėdos atvadavimą. Nemaniau rašyti, nes žinojau, kad viskas buvo padiniui užrašyta ir Klimaičio, ir šiauliu sąjungos /.../ Skelbti tuomet ir vėliau visko, kaip įvyko, nebuvo

galima dėl politinių sumetimų. O čia tiek melo prirašyta, tiek prisiplakusį atsirado, kurie savo laiką ne tik piršto nebuvo prisidėję, bet ir žinote nežinojo nieko, kad net pikta pasidarė. Atsiminimų dabar neskelbsiu, paliksiu ateičiai. Originalą paliksiu sau, kopiją deponuosiu galbūt Pensilvanijos universitete" (Metmenys, Nr. 39. P. 107-108). Atsiminimuose autorius tą patį pseudonimą priskiria dviem asmenims. Jis priklauso Polovinskui. Ar autoriaus painioja ir pačius asmenis, tuo tarpu nesimame spręsti.

[Fragmentai]

[I] Tekstas iš Vandos Sruogienės parengtos knygos "Balys Sruoga mūsų atsiminimuose" (Čikaga, 1974. P. 428-432). Tekstą tai knygai parengė K. Ostrauskas, kuris pratarmėje nurodė: "Ši fragmentą Krėvė parašė dar prieš atvykdamas į JAV. Tai įrodo užrašų knygelė, kurioje šie išpūdziai įrašyti. Pasirodo, tą knygelę Krėvė buvo pametęs Funkkasernė stovykloje Münchene, emigruodamas į JAV. Kaip matyti iš 1947.XII.15 laiško, idėto į knygelę, ją surado toje stovykloje 1947 m. kovo mėn. Step. Karvelis ir, atvykęs į JAV, kartu su tuo laišku persiuntė Krėvei, tuo metu jau ingi gyvenusiam JAV, Filadelfijoje" (p. 427).

[II] Tekstas iš rankraščio, esančio K. Ostrausko asmeniniame archyve Filadelfijoje. Surasta vidutinio dydžio bloknote, septyniolikoje lapelių (kai kurie lapeliai nepilni). Pataisymų nedaug, tik tokie, kurie kyla rašymo metu, ieškant tikslesnio žodžio ar sklandesnio sakinio. 1947 m. liepos 17 d. Krėvė rašė J. Aisčiui: "esu parašęs didoką 'feljetoną' apie A. Smetonos asmenį. Paskutinį norėčiau, jei su mūsų laikraščiu nieko neišeis, pasiūlyti kuriai nors redakcijai, tik bijau, kad jis jokiai redakcijai netiks, nes iš dalies - tai Smetonos aplogija, nors visgi tokia, kad ji nepatiks ir tautininkams" (Metmenys. Nr. 38. P. 108). Matyt, čia ir kalbama apie šį dalyką.

[III] [IV] Tekstai iš "Metmenų" (1979. Nr. 38. P. 69-75). Juos "Metmenims" iš rankraščių parengė K. Ostrauskas. Įžangoje jis rašo: "Pirmasis (čia trečiasis. - A. Z.) - vos tik pradėtas, pieštuku rašytas trijų su puse puslapio pradinis juodraštis. Tai galima spręsti iš

teksto sarangos: rašyta stulpeliu kairiajame puslapio krašte, dešiniąjį paliekant tuščią, kad vėliau eventualiai galima būtų įrašyti interpus. Tuo aiškintina ir labai dažnos pastraipos - dažniausiai vos tik po vieną sakinį (šitoks rašymo būdas apskritai gana būdingas V. Krėvės - bent išėivijos laikotarpiu - juodraščiams).

Parašymo data neaiški. Tačiau rašyta, atrodo, dar prieš antrąjį fragmentą Amerikoje <>

Antrasis fragmentas (čia ketvirtasis - A. Z.) - ilgesnis (šeši su puse rašalu ištisai prirašyti puslapiai) ir, sprendžiant iš teksto, žymiai daugiau apdorotas negu pirmasis. Tačiau atrodo; ir jis neužbaigtas. Turint omenyje Krėvės laišką, rašytą M. Biržiškai 1952 m. birželio 9 d., kur kalbama, kad jis rašysias "apie santykius su lenkais, apie Pilsudskio pastangas detėtis su lietuviais", galima manyti, kad fragmentas parašytas po šios datos.

Aukštuolis Jonas (1886-1941?) - diplomatas, publicistas. 1922-1923 Lietuvos užsienio reikalų departamento direktorius, 1923-1927 pasiuntinys ir igaliotasis ministras Latvijoje, ligi 1929 - Estijoje ir Suomijoje. 1940 ištremtas, mirė Potmos koncentracijos lageryje.

Bagdonas Matas (1895-1957) - mokytojas. 1918-1919 tarnavo Užsienio reikalų ministerijoje. 1923 Eltos direktorius. 1921-1922 ir 1927-1928 "Lietuvos" dienraščio vyr. redaktorius.

Bekas (Beck Józef, 1894-1944) - vokiečių kilmės lenkų politikas, pulkininkas, artimas Pilsudskio bendradarbis, 1932-1939 Lenkijos užsienio reikalų ministras, provokacinio ultimatumu priverstas Lietuvą užmegzti diplomatinius santykius su Lenkija.

Bistras Leonas (1890-1971) - politinis veikėjas. 1928-1940 Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas. "Ryto" redaktorius. J. Černiaus vadovaujamame kabinete švietimo ministras. 1940 liepą suimtas ir ištremtas į Rusiją. Grįžo 1950. Mirė Kaune.

Blūdžius Jonas (1880-?) - steigiamojo seimo narys, Lietuvos atsargos pulkininkas leitenantas.

Brutelaitis Jurgis (1900-1946) - šiaulių sąjungos V partizanų grupės vadas, 1922-1923 Vyriausiojo Mažosios Lietuvos gelbėjimo

(nukelta į 4 psl.)

■ Gruodžio 14 d. naktį Šiaurės Airijos Londonderio mieste kilo smarkios riaušės. Per policijos ir kareivių jaunųjų susirėmimų buvo padegtas automobilis bei parduotuvė. Sužeisti 5 policininkai bei 11 metų berniukas, 13 demonstrantų suimti. Neramumai kilo 3 tūkstančiams protestantų judėjimo "Apprentice Boys" ("Pameistrai") narių žygiuojant per miesto, kuriame daugiausia gyvena katalikai, centrą. Kasmetinėmis eitynėmis "Apprentice Boys" demonstrantai primena apie miesto išgelbėjimą nuo besiantinčių katalikų dalinių 1689 metais. Katalikų teigimu, tokios demonstracijos yra politinė provokacija. Panašūs susirėmimai tarp abiejų gyventojų grupių vyko ir praėjusiais metais.

■ Gruodžio 13 d. nuo skrandžio vėžio mirė 33 metų Giovanni Alberto Agnelli, kuris turėjo perimti Italijos "Fiat" automobilių imperijos prezidento pareigas. G.A. Agnelli buvo "Fiat" garbės prezidento Giovanni Agnelli sūnėnas. 1995 metais G. Agnelli pareiškė, kad jo sūnėnas yra tinkamiausias šeimos narys, kuris pakeistų jį "Fiat" grupės vadovo pareigose.

■ Dėl stingdančio šalčio ir visuotinės apatijos gruodžio 14 d. maskviečiai vangiai reikė savo nuomonę per miesto tarybos rinkimus. Iki antros valandos dienos ir balsavimo punktus atėjo tik 5,9 procento rinkėjų. Kad rinkimai galiotų, juose turi pasisakyti mažiausiai 25 procentai sostinės rinkėjų, kurių sudaro 6,7 milijono žmonių. Maskvoje naktį oro temperatūra nukrito iki 18 laipsnių šalčio, o visuomenės nuomonės apklausa jau anksčiau rodė, kad maskviečiai abejingi šiems rinkimams. Dėl 35 vietų Maskvos dūmoje varžosi daugiau nei 350 deputatų.

Šiauliečių Lenino paminklas Amerikoje arba dovana Amerikos verslininkui

(atkelta iš 3 psl.)

pinigų jie už tą darbą nebuvo gavę. Jiems atvežė paminklą į kiemą, kur jis ir gulėjo, o šunys bėgo aplink ir džiaugėsi. Aš parodysiu tau vaizdajuostę, pati pamatysi, kad jis gulėjo numestas purvynė. Neaišku, ką jie planavo su juo daryti. Ten geras granitas. Abu autoriai, Aloyzas Toleikis ir Donatas Lukoševičius, dovanojo tą paminklą, yra dovanojimo aktas. Paskui jie mums davė ir planelį, kaip tą paminklą atstatyti.

- Kaip tokį didelį paminklą išvežėt iš Lietuvos?

- Su persiuntimu ir prasidėjo mūsų visi vargai. Matyt, kai Vilniuje kas nors sužinojo, kad amerikiečiai susidomėjo tuo Lenino paminklu, tai tuoj jis pasidarė tautinis meno turtas. Ir mums tada prasidėjo tokie rūpesčiai, kad mes turėjome kreiptis dar ir į kitus žmones prašydami pagalbos. Kad galėtume tą paminklą išvežti, mums reikėjo gauti įvairių departamentų ir ministerijų leidimus. Tai užtruko šešis mėnesius. Būdami Vilniuje, susipažinome su vienu aukšto rango kariškiu, jis mums ir padėjo tą uždavinį įvykdyti. Lemiantis dokumentas buvo: Lietuvos Respublikos Vyriausybės potvarkis 1993 m. kovo 8 d., Nr. 172p, pasirašytas Ministro pirmininko B. Lubio, "Atsižvelgiant į Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos pasiūlymą, išbraukti iš Lietuvos Respublikos kultūros paminklų sąrašo Lenino paminklą (DR-1243), buvusį Šiauliuose". Kai gavome visus tuos leidimus, vėl atvykome į Lietuvą 1993 m. Atvyko padėti ir p. R. T. Bundy žmonos brolis, krovinių persiuntimo ir pakavimo specialistas. Buvome užsakę du talpintuvus čia, Clevelande, per vieną kompaniją, kuri siunčia konteinerius į Europą: vieną be stogo - 40 pėdų, o kita - 20 pėdų dydžio. Juos parsivežėm iš Rygos uosto į Šiaulius. Pasamdėme didelį kraną, nes vien Lenino galva svėrė 20 tonų. Ją reikėjo iškelti ir talpintuvą be stogo. Paskui reikėjo sukrauti ir kitas dalis, kurios buvo irgi labai sunkios. Bet mes per vieną vakarą sukvėmėme viską. Dirbo kranistas, du vairuotojai ir dar du žmonės, kuriuos buvau pasamdęs. Padėjo ir paminklo skulptoriai. Tada atvažio maitininkas, patikrino, ką

mes pakrovėm, pasirašė ir uždėjo antspaudą. Turėjome visus dokumentus, tai problemų jokių nebuvo. Jau buvo vidurnaktis, kai išvežėm į Rygą. Tai trumpai tokia istorija.

- O pasiene ar tikrino, ką vežat? - Ne, kadangi visi leidimai jau buvo sutvarkyti.

- Kaip Lenino paminklas atkelia į Ameriką?

- Laivas su talpintuvais plaukė gal koki mėnesį ar pusantro. Pagaliau atvyko į Columbus miestą (Ohio valstijos sostinė), iš ten į Urbaną. Vėl reikėjo specialų kraną samdyti. Apskritai persiuntimas gana brangiai kainavo. Vien tie du talpintuvai ir jų pervežimas kainavo beveik 12 tūkst. dolerių, o iškrauti ir sustatyti paminklą - dar kokie 3 tūkstančiai. Laikiniai iškrautas paminklo dalis sudėjo į sandėlį, kol naujasis savininkas sugalvojo, kur jį pastatys.

- Kur stovi dabar Lenino paminklas?

- Ponas Russell T. Bundy turi labai gražius ir didelius parodų kambarius. Esu buvęs ten daug kartų. Ten stovi visi kompanijos "Russell T. Bundy Associates, Inc." nauji kepyklų įrenginiai. Atvažiuavę pirkejam vaikšto po tas sales ir apžiūrinėja. Ten savininkas rodo ir kitokių įdomių dalykų. Ir tose pačiose salėse stovi tas Lenino paminklas.

- O kodėl prie paminklo stovi du sargybiniai - manekenai, apmęti amerikiečių kariuomenės uniformomis?

- Ponas R. T. Bundy turi gerą humoro jausmą. Ir taip sugalvota tam, kad nustebintų. Kai į salę įeina koks svečias, staiga užsidega šviesa, tiesiai apšviendama Lenino paminklą. Atrodo gana įdomiai. Atėjusieji stebisi ir klausia, kas čia. Tada p. R. T. Bundy ima pasakoti, kaip gavo, iš kur, kaip parvežė ir kaip pastatė. Ir kad dabar kareiviai saugo... Galbūt, kad Lenino idėjos toliau neplistų... Visiems labai įdomu, iš kur tas Leninas atsirado. Ir pastatyti toje salėje buvo ne taip paprasta, mat ta paminklo galva labai sunki, ir be to - postamento viena dalis esanti po grindimis (kitos dvi dalys ir 36 plytelės liko

nepanaudotos, nes būtų ir per sunkios, ir lubas reikėtų paaukštinti). Tokio svorio grindys neišlaikė, reikėjo pripilti cemento ir grindis sustiprinti.

- Ačiū už pokalbį.

Paskui p. Vytautas Staškus paskleidžia šūsnį įvairių popierių lietuvių ir anglų kalba - potvarkių, įvairių įstaigų raštų ir krovinių lydraščių. Netrukus žiūrime vaizdajuostę, kurioje įamžinta Lenino paminklo krovimo "operacija", 1993-ųjų metų kovas Šiauliuose. Atpažįstu Lenino paminklo galvą, ji guli nuversta tarp kitų akmenų. Dar tebėra sniego. Staiga suburzgia galingas kranas, ir galva kyla aukštyn, prof. Aloyzo Toleikio rankų prilaikoma...

Tokiu būdu rausvo granito paminklas, anot menotyrininko J. Sidoravičiaus, savo meniniu sprendimu buvęs vienas originaliausių V. Lenino paminklų respublikoje (rašyta 1972 m.), ištūsusios minios Atgimimo metais nuverstas, paliko Marijos žemę.

Ažuolai

Vakarų bankai ieško skolininkų, neprimindami jų turimų sąskaitų

Pamirštose Vokietijos bankų ir taupomųjų kasų sąskaitose guli milijardai Vokietijos markių. Paprastai labai šnekūs ir komunikabilūs finansininkai kaipmat nutyla, jei tik jų kas nors paklausa, kiek jų vadovaujamos įstaigos klientai yra pamiršę pinigų. "Už tokia informacija mums kaipmat būtų nuimtos galvos", - sako jie užkulisiuose.

Visi Vokietijos finansiniai institutai pamirštas savo klientų sąskaitas yra ištraukę į labiausiai saugomų komercinių paslapčių sąrašus. Tačiau ši tema palengva vis labiau erzina visuomenę - kiek tokių pinigų yra bankuose ir koks tolesnis jų likimas? Gal jie nusėda administracijos kišenėse, o gal apskritai bankas be jų finansinius metus nepajėgtų baigti pelningai? Paskutinis variantas šiuo metu išeisnias - jei klientas 30 metų nepajudino savo sąskaitoje esančių pinigų, jie gali būti nusavinti ir įskaityti į pelną, už kurį valstybei turės būti sumokėti atitinka-

mi mokesčiai. Dėl tokio Vokietijos finansų ministerijos nurodymo dabar daug ir karštai ginčijamasi.

Kad ir kaip keistai skambėtų toks įsakymas - kitų valstybių bankuose sąskaitos nejudinamos gali gultėti šimtmečius - tačiau tai yra šokia tokia pažanga Vokietijos finansų pasaulyje. Bankai ir kitos kredito įstaigos juo anaipol neapsidžiaugė, nors jis suteikia galimybę visai legaliai ir be didelių pastangų gauti papildomo pelno. Reikalas tas, kad anksčiau jos galėjo netrukdomos naudotis klientų pamirštais pinigais ir uždirbti daug daugiau. Viena Münsterio taupomoji kasa tokį Finansų ministerijos sprendimą net buvo apskundusi aukščiausiajai Vokietijos finansinių reikalų instancijai - Federaliniams finansų rūmams. Tačiau teisėjas nusprendė, kad valstybės finansininkų nurodymas yra teisingas, nes pamiršti pinigai vargu ar kada nors bus pajudinti, todėl geriau juos paleisti į apyvartą.

Bankų vadybininkai mano esą

be reikalo kaltinami svetimų pinigų naudojimu. Jie sako, kad Vokietijoje nėra jokių įstatymų, kurie įpareigotų banką kam nors pranešti apie klientų pamirštus pinigus.

Manoma, kad per visas Vokietijos kredito įstaigas yra tūkstančiai pamirštų sąskaitų. Didžioji dalis yra smulkmė - sąskaitų likučiai po kelias markes ar pfenigius. Šiek tiek didesnės sąskaitos būna tos, kurias tėvai atidaro savo vaikams, kad, kai jie sulauks pilnametystės, turėtų nuo ko pradėti gyvenimą. Tokių sąskaitų dydis gali siekti kelis tūkstančius markių.

Tačiau yra ir tokių sąskaitų, kuriose yra padėti dešimtys ir šimtai tūkstančių markių. Pavyzdžiui, šeimos galva dėl kokių nors priežasčių nenori, kad šeima žinotų apie visus jo uždirbtus pinigus, ir dalį jų deda į jam vienam žinomą sąskaitą. Kai jis staiga miršta, apie sąskaitą niekas iš artimųjų nežino ir nesikreipia į banką gražinti pinigų.

(mukelta iš 7 psl.)

Bolševikų invazija ir liaudies vyriausybė

(atkelta iš 3 psl.)

komiteto reikalų vedėjas. Nuo 1932 Klaipėdos krašto seimelio narys.

Čarneckis Voldemaras Vytautas (1893-?) - diplomatas. 1919-1920 susisiekimo ministras, 1920-1921 Steigiamojo seimo narys, 1921-1923 Lietuvos atstovas Vašingtone, 1924-1925 užsienio reikalų ministras, 1925-1939 Lietuvos igaliojasis ministras Romoje. 1941 ištremtas į Sibirą.

Černius Jonas (1898-1977) - brigados generolas. 1939.III.30-1939.XI.22 ministras pirmininkas, sudaręs vadinamąją bendro darbo vyriausybę. Po to I pėstininkų divizijos vadas. 1944 pasitraukė į Vakarų. Mirė JAV.

Daukša Liudas (1890-1948) - matematikas, visuomenininkas. Mokslus baigė Maskvoje. Už lietuvišką veiklą bolševikų kalintas. Iškeistas į lietuvių komunistus. Dirbo Švietimo ministerijos Bendrųjų reikalų departamentu direktoriumi.

Graurokas (t. b. Gravrogas) Antanas (1880-1958) - inžinierius. Nuo 1920 pradėjo dirbti Lietuvos geležinkelio sistemoje. 1930-1931 "Trimito" redaktorius. 1932-1933 Kauno miesto burmistras. Po karo dėstė Kauno politechnikos institute.

Dmowski (Dmowski) Roman (1864-1939) lenkų politikas, lenkų tautinės demokratų (endekų) partijos vienas steigėjų. 1919 paskirtas Lenkijos delegatu Versalio taikos konferencijoje. Reikalavo Lietuvą įjungti į Lenkijos teritoriją. Vidaus politikoje Pilsudskio oponentas.

Jurgutis Vladas (1885-1966) - ekonomikos profesorius, Lietuvos banko organizatorius ir pirmasis jo valdytojas. 1941-1943 Vilniaus universiteto ekonomikos fakulteto dekanas. 1943 vokiečių suimtas ir ištremtas į Štuthofą. Mirė Vilniuje.

Klimaitis Pranas (1883-1940) - karininkas, žurnalistas. 1918-1919 kariavo Rusijoje baltųjų pusėje. 1920 kaip įkaltas gražintas į Lietuvą. 1922-1925 vadovavo Šaulių sąjungai. Bendradarbiavo "Trimite", "Karde", "Karyje".

Krupavičius Mykolas (1885-1970) - kunigas, visuomenės veikėjas, politikas. 1920-1926 visu seimų atstovas, krikščionių demokratų bloko lyderis. 1923-1926 žemės ūkio ministras. 1941 NKVD numa-

tytas areštuoti, bet pasislėpė. 1942 įteikė vokiečių okupacinei vyriausybei du memorandumus dėl Lietuvos kolonizavimo ir žmonių persekiojimo. Už tai suimtas ir ištremtas į Vokietiją. 1945 amerikiečių kariuomenės išlaisvintas. Buvo VLIK-o pirmininkas. Mirė JAV.

Kubiliūtė Marcelė (1893-1963) - Užsienio reikalų ministerijos Politinio departamento šifruotoja, archyvų saugotoja, atsakingoji sekretorė. Aktyviai veikė Vilniui vaduoti sąjungoje, buvo šaulių vadė. Po karo ištremta į Sibirą. Grįžo 1956. Mirė Vilniuje.

Lipčius Mikalojus (1894-1942?) - ekonomistas. 1918 įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, iki 1923 buvo žvalgybos skyriaus viršininkas. 1923-1924 vidaus reikalų viceministras. 1941 ištremtas į Sibirą.

Loidas Džordžas (Lloyd George, 1863-1945) - anglų valstybės veikėjas, 1916-1922 ministras pirmininkas. Paryžiaus taikos konferencijoje 1919 užėmė tarpinę poziciją tarp Vilsono ir Klemanso.

Mašalaitis Vincas (1892-1975) - teisininkas. 1919-1940 Ministrų kabineto reikalų vedėjas, kanceliarijos viršininkas, generalinis sekretorius. 1944 pasitraukė į Vakarų. Mirė JAV.

Mašiotas Jonas (1897-1953) - mokytojas. 1919-1922 mokytojas Marijampolėje, nuo 1927 - Kaune. Priklausė socialistų liaudininkų partijai, vėliau Šaulių sąjungai. 1944 pasitraukė į Vakarų. Mirė JAV.

Norkaitis Jonas (1892-1983) - ekonomistas. Studijavo Petrapilyje, grįžęs į Lietuvą, stovėjo valstybės tarnybon. Išvadavus Klaipėdą, buvo paskirtas Finansų ministerijos igaliojiniu Klaipėdos kraštui ir Klaipėdos krašto muitinės viršininku. Nuo 1936 daug kartų vadovavo Lietuvos delegacijoms ekonominėse derybose su kitomis šalimis. Raudonajai armijai okupavus Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją.

Paknys Jonas (1883-1948) - ekonomistas, 1926-1939 Lietuvos banko valdytojo pavaduotojas, nuo 1939.X.25 valdytojas. 1940 kurį laiką buvo finansų vicekomisaras, 1941 rudenį vėl tapo Lietuvos banko valdytoju. 1942 pasitraukė iš pareigų. 1944 išvyko į Vakarų. Mirė Vokietijoje.

Papečkys Juozas (1890-1942) - teisininkas, pulkininkas. 1921 paskirtas Krašto apsaugos ministerijos juriskonsultu, 1922 - ministro padėjėju. 1926 - krašto apsaugos ministras. 1927-1928 advokatas Kaune. 1941 ištremtas į Urą ir teismo sprendimu sušaudytas.

Petisne (Petisnė Gabriel Jean, 1881-1932) - prancūzų valdininkas, Klaipėdos krašto komisaras (1920-1923). Po sukilimo paliko Klaipėdą, grįžo Prancūzijos Užsienio reikalų ministerijos žinion, bet, negavęs naujo paskyrimo, išėjo į pensiją.

Polovinskis Jonas (Budrys, 1889-1964) - politinis veikėjas, nuo 1921 generalinio štabo kontržvalgybos viršininkas. 1924-1925 Klaipėdos krašto gubernatorius. 1933-1936 Lietuvos generalinis konsulas Rytų Prūsijoje, nuo 1936 JAV. Mirė Niujorke.

Puankarė (Poincare Raymond, 1860-1934) - devintasis Prancūzijos Respublikos prezidentas (1913-1920).

Putvinskis Stasys (1898-1941?) - agronomas. 1937-1938 žemės ūkio ministras. Ūkininkavo Būblių dvare. 1941 ištremtas į Rusiją, mirė Gorkio kalėjime.

Putvinskis Vytautas (1901-1943?) - agronomas. Dėstė ŽŪA Dotnuvoje, nuo 1929 ūkininkavo Grauzikų dvare. 1923 dalyvavo Klaipėdos sukilime. 1941 ištremtas į Sibirą.

Simonaitis Erdmonas (1888-1969) - visuomenės veikėjas, Klaipėdos sukilėlių direktorijos pirmininkas. Po sukilimo - Klaipėdos krašto gubernatoriaus pavaduotojas. 1930-1937 Klaipėdos apskrities viršininkas. Vokietijai užgrobęs Klaipėdą, grįžo į Kauną. 1941 gestapo suimtas, kalintas Dachau koncentracijos stovykloje, 1945 išlaisvintas. Veikė išeivijos organizacijose. Mirė Vokietijoje.

Sidzikauskas Vaclovas (1893-1973) - teisininkas, diplomatas. 1931-1932 Lietuvos atstovas Nuolatiniajame tarptautiniame tribunole Hagoje. Dalyvavo daugelyje Lietuvos sutarčių su užsieniu. 1941.II.27 slapta perėjo į Vakarų. 1964-1966 VLIK-o pirmininkas. Mirė JAV.

Slezevičius Mykolas (1882-1939) - advokatas, politikas. 1919 ministras pirmininkas ir užsienio reikalų ministras. 1921 Mažosios seimo pirmininkas. 1926 ministras pirmininkas, užsienio ir teisingumo ministras. Pasirašė su Sovietų Sąjunga nepuolimo sutartį.

Sližys Balys (1895-1957) - inžinierius, pulkininkas. 1922-1924 krašto apsaugos ministras, 1924-1926 susisiekimo ministras. Rūpinosi Klaipėdos krašto išlaisvinimu. 1934-1939 Klaipėdos uosto direkcijos pirmininkas. 1944 išvyko į Vakarų. Mirė JAV.

Staugaitis Jonas (1868-1952) - gydytojas, visuomenės veikėjas, Seimo pirmininkas. 1919 išrinktas Valstiečių sąjungos centro komiteto vicepirmininku. Kauno universiteto garbės daktaras.

Stikliorius (Stiklorius) Jokūbas (1871-1942) - visuomenės veikėjas. Redagavo "Prūsų lietuvių balsą", buvo Mažosios Lietuvos lietuvių tautos tarybos generalinis sekretorius. (Bus daugiau)

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

Kada, prieš beveik penkiasdešimt metų, atvykom į šį kraštą, Mahanojaus Sičio lietuviškoje "Saulėje" skaitėme skelbimus apie "gero išdirbinio šiūsus boisiukams". Ratas galop apsisuko vėl į tą pačią vietą. Štai "Darbininke" randame skelbimą apie Vytauto Kernagio koncertą, kur rašoma: "Prašome skubiai įsigyti bilietus, nes vietos limituotos".

Galima spėti, kad kai bus minima Mažvydo katekizmo devynių šimtų metų sukaktis, paskaitininkai tada sakys, kad, maždaug dvidešimt pirmojo šimtmečio vidury, Lietuvoj beveik visi jau kalbėjo Heino kalba, taip pavadinta todėl, kad ta kalba susidėjo iš keturiasdešimties septynių kitų kalbų atmainų. Kai kurie didžiulios, kad ir jie prie šios kalbos pažangos yra prisidėję. Nedaugelis, tačiau, beviltskai liūdime, kad, nežinūrint visų pastangų, net ir išeivijoje vis tik nepajėgiame gražios lietuvių kalbos nuo svetimybų išsaugoti.

Arvydas Barzdukas

Lietuvos alaus daryklas gaivina skandinavai

Bendrovė "Utenos gėrimai" pasirašė bendros įmonės steigimo sutartį su Švedijos koncernu "Baltic Beverages Holding" (BBH) ir Estijos bendrove "Hansa Investments". Į "Utenos gėrimų" bendrovę partneriai investuos 50 mln. litų ir valdys 50% akcijų. Tiek pat akcijų liks uteniškių rankose. Naujoviškai pertvarkius "Utenos gėrimų" bendrovę, po trijų metų tikimasi susigrąžinti pirmiaujančių Lietuvos alaus rinkoje poziciją. Šiemet Lietuvos alaus rinkoje pirmąją Panevėžio bendrovė "Kalnapilis", kurios kontrolinį akcijų paketą tas pats Švedijos, Norvegijos ir Suomijos koncernas BBH įsigijo 1995 metais. "Utenos gėrimai" nuo šiol vadinsis "Utenos alus". Pasak vadovų, naujos įmonės įsteigimas yra svarbiausias įvykis per 20-ties metų įmonės istoriją.

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- Skambučiai į Lietuvą - 62 c/minute
- Pinigų pervedimas į Lietuvą
- Didžiausia lietuviška parduotuvė "DOVANA"

Siuntinių agentūra "Viltis" praneša, kad abu kalėdiniai konteineriai sėkmingai pasiekė Lietuvą. Nepaisant labai šaltų orų Lietuvoje, siuntiniai yra pristatomi gavėjams. Džiaugiamės, kad šie siuntiniai daugeliui žmonių Lietuvoje bus maloni staigmena švenčių proga, o kai kam - tikras vilties spindulys.

Širdingai dėkojame visiems siuntusiems paketus per "Vilties" siuntinių agentūrą. Mūsų visų bendros pastangos yra labai svarbios, o rezultatas akivaizdus - "Vilties" pagalba gauna tūkstančiai žmonių, ne tik jūsų giminės ir draugai, bet ir daugiavaikės šeimos, našlaičiai ir senelių namai, bibliotekos, ligoninės, bažnyčios ir muziejai.

Sveikiname su artėjančiomis šventėmis! Linkime linksmy Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų jums ir jūsų artimiesiems.

"Vilties" įstaiga ir parduotuvė "Dovana" bus uždarytos švenčių laikotarpiu nuo gruodžio 22 d. iki sausio 5 dienos. Nuo sausio 6 d. iki sausio 11 d. bus priimami siuntiniai į Lietuvą. Konteineris išvyks sausio 12 d.

Sausio mėnesį bus ruošiamas naujas išsamus siuntinių surinkimo tvarkaraštis kitam sezonui, kurį visi siuntėjai gaus asmeniškai paštu. Jame bus siuntinių paėmimo datos įvairiose vietovėse ir informacija apie "Vilties" paslaugas.

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS KAINOMIS

žiemą ir pavasarį, skrisdami į Vilnių ir Rygą!

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

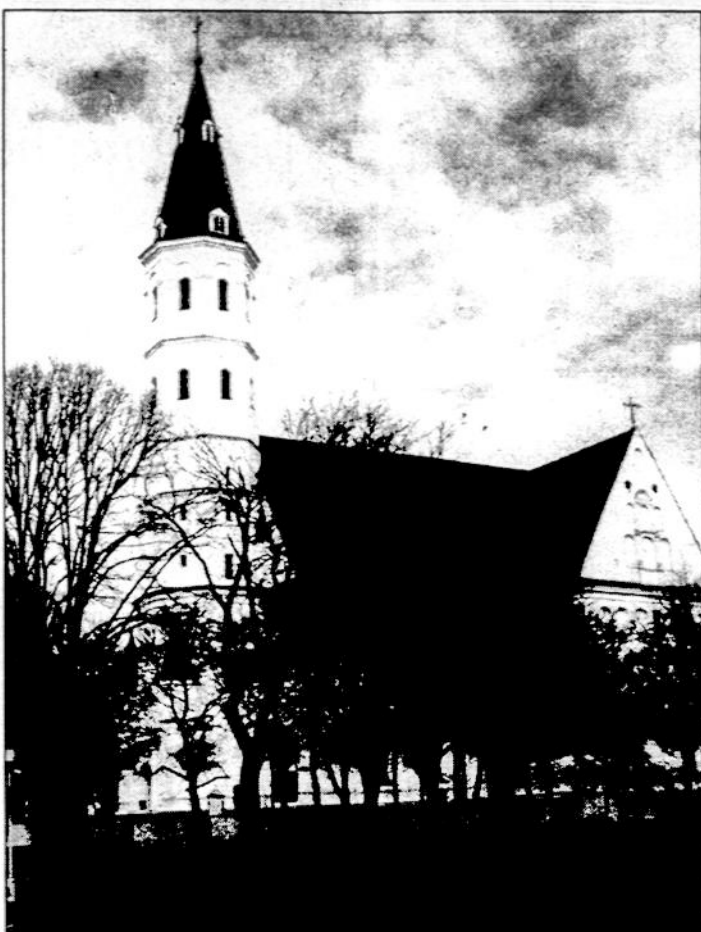
Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Šiauliuose.

V. Kapočiaus nuotr.

Drastiškas M. Gorbačiovo elgesys

Buvęs SSRS prezidentas M. Gorbačiovas šiomis dienomis šokiravo visuomenę, kai pradėjo reklamuoti... pica. Žurnalistai tuoj ėmė lyginti, ar analogiškai elgiasi ir kitos panašaus lygio garsenybės.

Štai, pavyzdžiui, nei buvusio SSKP generalinio sekretoriaus šlovinta "geležinė ledi", nei "jo draugas" - Vokietijos kancleris Helmut Kohl niekada nesifilmavo reklaminiuose vaizduose.

Netgi Jungtinės Valstijos, kur išmėginti dalyvavimas reklamoje tapo įprastu dalyku, nė vienas buvęs prezidentas nesirijo reklamuoti, pavyzdžiui, maisto produktus. Tiesa, George Bush 1996 metais nusifilmavo reklaminiuose vaizduose su savo mėgstama beisbolo komanda, bet už tai neėmė pinigų. Kitas buvęs Baltųjų rūmų šeimininkas Gerald Ford yra kai kurių didelių pramonės korporacijų valdybos narys, bet niekad nereklamavo jų produkcijos.

Maskvos savaitraštis "Sobesednik" spėlioja, kad toks M. Gorbačiovo žingsnis gali būti susijęs su buvusio lyderio sunkia finansine padėtimi. Savaitraštis teigia, kad "buvęs SSKP generalinis sekretorius gali bankrutuoti jau artimiausiu metu, jeigu jis iš galvos neišmes idėjos publikuoti vis naujus savo kūrinius".

Neseniai M. Gorbačiovas lankėsi Paryžiuje, kur jis mėgino įbrukti prancūzams naują knygą. Tai baigėsi visišku fiasko: per tris savaites buvo parduota tik 200 (!) egzempliorių naujos M. Gorbačiovo knygos, pavadintos "Memuarai". Kaip praneša savaitraštis, per televiziją buvo parodytas verkiantis "Memuarų" leidėjas, sumokėjęs buvusiam SSRS prezidentui 180 tūkstančių dolerių avansu. Vargšas leidėjas jau neteko vilties atsitiinti pinigų.

Dabar M. Gorbačiovas sėkmę bandys picų reklamoje...

L. Žalys
KD

Užsienio paskolos - ne pravalgymui, o investicijoms

Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkės Birutės Visokavičienės nuomone, kitų metų valstybės biudžetas yra socialiai orientuotas, nes numatoma didinti realias pajamas, pensijas, biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokestį.

Gruodžio 10 d. spaudos konferencijoje ji sakė, kad kitais metais mokytojų atlyginimai didės apie 30%, apie 20% planuojama didinti gydytojų atlyginimus ir bazinę pensiją.

B. Visokavičienės teigimu, valstybės biudžeto išlaidų sociali-

niams reikams augimas pralengs kainų augimą, infliaciją. Numatomos, pasak jos, valstybės investicijos tik į socialinę sferą, o ne į privatų ūkį. Užsienio paskolos, Seimo narės teigimu, nebus naudojamos pravalgymui, o tik investicijoms.

B. Visokavičienė labai svarbiu aspektu laiko biudžeto deficito mažėjimą kitais metais. Tikimasi, kad valstybės biudžeto deficitas sudarys 1,6% bendrojo vidaus produkto. 1997 m. jis sudarė 1,9% bendrojo vidaus produkto.

ELTA

Nuomonės skiriasi

"Lietuvos ryto" televizija pasidomėjo, kaip visuomenė vertina Vilniaus universiteto rektoriaus Rolando Pavilionio išleistą įstatymą, kuriuo leidžiama studentams - vaikinams ir merginoms - gyventi kartu bendrabučio kambarielyje. Rektoriui mano, jog negerai, kad viename kambarielyje kartu gyvena merginos arba vaikinai. Studentai, tiesa, ne visi, šią žinią sutiko palankiai, kai kurie netgi suspėjo pasinaudoti šiuo leidimu. Žurnalistai apie šį rektoriaus įsakymą klausė ir žmonių gatvėje. Dauguma apklaustųjų praeivių mano, kad vaikinai ir merginos studentų bendrabučiuose neturėtų kartu gyventi.

LNK

Diplomatai rūpintis, kad stiprėtų užsienio lietuvių ryšiai su Lietuva

ELTA. Gruodžio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimas, papildydamas Konsulinio statuto 27 straipsnį, patvirtė konsulinių pareigūnų funkcijas. Šis dokumentas įpareigoja Lietuvos diplomatus rūpintis, kad būtų stiprinami toje šalyje gyvenančių lietuvių ir Lietuvos ryšiai.

AMERICAN TRAVEL SERVICE

Patikimiausia ir ilgiausiai veikianti lietuvių kelių agentūra Amerikoje.

Parūpiname bilietus į Lietuvą patogiais maršrutais ir pigiausiom kainom. Sutvarkome Jūsų atostogas į visas pasaulio šalis bei užsakome pačias įdomiausias keliones laivais.

Royal Caribbean 7 naktų kelionė laivu golfininkams balandžio 26 - gegužės 3, 1998

Princess Cruises Love Boat 12 dienų kelionė į Aliaską birželio 11 - 22, 1998

Užsiregistruojant iki lapkričio 15 d. duodame specialią nuolaidą

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. Kedzie Ave. Evergreen Park, IL 60805-2325
Tel. 708-422-3000 arba 1-800-422-3190
FAX 708-422-3163

NY - VILNIUS - NY

\$444 plus mokesčiai

Vytis Travel

40-24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel.: 718-423-6161
800-77-VYTIS

Internet <http://www.travelfile.com/get/vtours.html>
E-Mail: VYT TOURS EARTHLINK. NET

KALĖDINIUS

siuntinius patogiais siųsti per ATLANTIC EXPRESS Corp., nes siuntiniai yra pristatomi LAIKU ir tiesiai į namus. SKUBĖKITE išsiųsti šiomis dienomis:

Putnam, CT	11/4*; 12/2 (1-2 PM)
Newark, NJ	11/6*; 11/20; 12/4; 12/18 (11-12 noon)
Philadelphia, PA	11/7*; 11/21; 12/5; 12/19 (11/12 noon)
Brooklyn, NY	11/8*; 11/22; 12/6; 12/20 (12-1 PM)
Whiting, NJ	11/10; 12/8 (1-2 PM)
New Britain, CT	11/11; 11/25; 12/9; 12/23 (11-12 noon)
New Haven, CT	11/11; 11/25; 12/9; 12/23 (2-3 PM)
Waterbury, CT	11/11; 11/25; 12/9; 12/23 (4-5 PM)
Keamy, NJ	11/13; 11/27; 12/11; 12/25 (11-12 noon)
Paterson, NJ	11/13; 11/27; 12/11; 12/25 (1-2 PM)
Baltimore, MD	11/21; 12/19 (4-5 PM)
Rochester, NY	11/6*; 12/4

(Dienos pažymėtos * KALĖDINIS SIUNTIS LAIVU)

PERSIUNČIAME: SIUNTINIUS, TALPINTUVUS, AUTOMOBILIUS, BALDUS, KOMERCINES IR LABDAROS SIUNTAS LAIVU IR LĖKTUVU Į BALTJOS ŠALIS, RUSIJĄ, GUDIJĄ, UKRAINĄ, LENKIJĄ IR KARALIAUČIAUS SRITĮ. PINIGINIAI PERVEDIMAI. PIGŲ TELEFONINIAI SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ, KROVINIŲ PERVEŽIMAS IR SANDELIJAVIMAS AMERIKOJE.

Mūsų atstovai: New York 914-258-5133
Brooklyn 718-348-4709 Boston 617-864-6914
Rochester, NY 716-223-2617 Pittsburgh 412-381-6281
Cleveland, OH 216-481-0011 Florida 813-367-5663
Lemont, IL 630-257-6822 Chicago 773-434-9330

ATLANTIC EXPRESS Corp. 1-800-775-7363

ATLANTA IMPORT-EXPORT, INC. (SIUNTINIŲ IR TRANSPORTAVIMO SĄJŪS)

New York-Vilnius-New York \$444 r.t.

One way to Vilnius \$350

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Established in 1958

Kalėdiniai sveikinimai ir linkėjimai

MIELI JUNGTTINIŲ AMERIKOS VALSTIJŲ LIETUVIAI IR LIETUVOS BIČIULIAI,

Kalėdų proga man didelis džiaugsmas ir garbė sveikinti Jus, kurių tikėjimas ir nenuilstantis rūpestis Lietuva ilgus dešimtmečius palaikė tautos dvasią, o dabar remia ir skatina greitus mūsų krašto žingsnius viltingų permainingų kelių.

Tegul ir toliau čia, lietuvių svetingai priglobusioje Amerikoje, Lietuvą garsina jos užaugintų žmonių talentas, darbštumas ir meilė savo protėvių kraštui.

Tegul išaušęs Kalėdų rytas suteikia Jums naujų jėgų, nuteikia sutarimo ir ramybės dvasia. Teaplenkia Jus kasdienybės rūpesčiai ir teišsipildo Jūsų asmeninės viltys, sėkmė telydi Jūsų darbus ir sumanymus.

STASYS SAKALAUSKAS

Lietuvos Respublikos Nepaprastasis ir Įgaliotasis
Ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA

sveikina JAV lietuvių,
sudarantių tą nuostabią Lietuvos Bendruomenės jungtį,
su Šv. Kalėdomis ir linki visiems
džiaugsmo, laimės, ramybės ir lietuviškos vienybės pilnų
Naujųjų 1998 Metų.
Lai 1998 metai pasižymi darna visuomeninėje veikloje ir
tegu lydi mus visus, per šiuos DAINOS METUS,
melodingi artimo ir tautos meilės tonai.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė ir valdybos nariai: Asta Banionytė, ses. Margarita Bareikaitė, dr. Vytautas Bieliauskas, Jūratė Budrienė, Birutė Jasaitienė, Regina Kučienė, Vytautas Maciūnas, Mike Mikolaitis, Ramutis Pliūra, Kristina Proškutė Mengeling, Vytenis Rasutis, Marija Remienė, Algis Tamošiūnas ir dr. Vitolis Vengris.

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, Inc. (TAUTOS FONDAS)

351 Highland Boulevard
Brooklyn, New York 11207-1910
Tel. (718) 277-0682 Fax (718) 277-0682

Nuoširdžiai sveikiname savo darbuotojus, narius ir rėmėjus ir linkime linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų 1998-ųjų Naujųjų metų.

Tautos Fondas remia nepriklausomos Lietuvos atstatymą, švietimą, Lietuvos paribų ir užribių mokyklas, Lietuvos kančių "Gyvosios istorijos" telkimą...

Šią reikšmingą paramą galime suteikti tik Jūsų, mieli tautiečiai, i Tautos Fondą įplaukiančių aukų dėka. Mes dėkojame už Jūsų dosnumą ir tikime, kad Tautos Fondas, Jūsų remiamas, ir ateityje bus pajėgus tokią pagalbą tęsti.

TAUTOS FONDAS

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

LAIMA ŠILEIKYTĖ ir jos vyras JOHN HOOD sveikina visus draugus ir pažįstamus Kalėdų proga ir linki visiems daug laimės ir sveikatos 1998 metais.

VALERIJA ŠILEIKIENĖ sveikina visus draugus iš Daytona Beach, FL, ir linki visiems gražių švenčių.

Paminklas rašytojui E. Cinzui

Rietave, Plungės rajone, miestelio kapinėse pastatytas koplytstulpis pernai mirusiam Belgijoje gyvenusiam lietuvių rašytojui E. Cinzui. Ažuolinio paminklo

autorius - išeivijos prozininką pažinojęs Telšių tautodailininkas V. Savickas. Įamžinti E. Cinzo atminimą gimtinėje ir amžinojo poilsio vietoje ėmėsi rašytojas S. Kašauskas. ELTA

Kun. Prel. J. Kučingio 60 m. — kunigystės ženklai

Kunigo pašaukimo kelias yra vingiuotas ir sunkus. Bet užtat jį teisingai praėjus šviečia gėrio šviesa.

Atlikęs kunigišką pareigą emeritas kun. prel. Jonas Kučingis, ilgai buvęs Šv. Kazimiero parapijos klebonu Los Angeles, Kalifornijoje, gražiai savo gyvenimą išpaudė knygoje: "Mano gyvenimo keliais" ir jos angliška versija - "Along the Paths of My Life", kurią išvertė Irena Lukšytė Goddard.

Be to, jo kunigystės 60 m. sukakties šventei jam įteikta dovana - buvusios jo mokinės Zofijos Geštautaitės kukli eilėraščių knygelė: "Savo auklėtojo pėdomis 1937-1997".

Vertėja Irena Lukšytė, Kazimiero Lukšio, verslininko, patirto, filmų apie Lietuvą kūrėjo duktė, buvo Raseinių gimnazijos auklėtinė, Amerikoje studijavusi kalbas ir chemiją, kurią baigusi 20 metų dirbo Caltech, Los Angeles, taip pat rašė eilėraščius

lietuviškai ir angliškai, esė, novelės, straipsnius. Knygos vertimo darbą jį atliko entuziastingai ir gerai. Be to, įvadinį žodį knygoje parašė jos vyras prof. Frank E. Goddard, išskeldamas ir pabrėždamas prelato Kučingio asmenybę ir jo darbus Šv. Kazimiero parapijoje Los Angeles.

Knyga išleista tvarkingai, gražiai, tai įdomi ir naudinga dovana parapijiečiams, Vyčiams, visiems angliškai kalbantiems lietuviams.

Jonas Kučinskis-Kučingis. "Along the Paths of My Life", Los Angeles, 1997. Translated from Lithuanian by Irene Luksis-Goddard. Edited for Desktop publishing by Valerija Baltušienė. 240 pusl.

Zofija Geštautaitė. "Savo auklėtojo pėdomis" - 1937-1997. Šilalė, Lietuva.

Abi knygas galima gauti Šv. Kazimiero parapijoje, 2718 St. George St., Los Angeles, CA 90027. A. R.

Italų mokslininkas apie baltų kalbas

Dar jaunas italų mokslininkas Pietro U. Dini (gimė 1960 m.) jau paruošė ir paskelbė visą eilę stambių veikalų apie baltų kalbas. Ypač domisi seniausiais lietuvių kalbos paminklais. Rašė monografiją apie Martyną Mažvydą ir parengė Lysiaus Katekizmą. Kartu su N. Mikhalov redaguoja mokslinį žurnalą "Res balticae".

1997 m. išėjo iš spaudos iki šiol bene svarbiausias jo darbas: "Le lingue baltiche" - daugiau nei 500 pus-

lapių knyga, skirta visiems šią temą liečiantiems klausimams. Pateikiama visa reikalinga medžiaga, aiškiai dėstomos ir kalbotyros problemos, visa eilė žemėlapių iliustruoja istorinį baltų tautų vystymąsi.

Kaip pabrėžia pats autorius, jo darbas stovi ilgoje Italijos tradicijoje, kurios didžiausios pavardės yra Giuliano Bonfante, Giacomo Devoto ir Vittore Pisani. Puiku, kad tradicija tęsiasi.

Alfred Bammesberger

Su kiek pinigų kišenėje leidžiama kirsti Lietuvos sieną?

Nuo ateinančių metų bus leidžiama grynais iš Lietuvos išvežti iki pusės milijono litų, o įvežti - iki 10 tūkstančių litų.

Vyriausybės nutarime dėl mui-
tų režimo keleiviams, vykstan-

tiems per Lietuvos sieną, nustatyta, kad iš Lietuvos leidžiama išvežti grynų pinigų sumą, neviršijančią 500 tūkstančių litų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta. ELTA

Bitininkystės muziejus Aukštaitijos nacionaliniame parke

Verta pasigrožėti

Jeigu pavyktų skersai ir išilgai išvaikščioti visą Queens rajoną New Yorke, vargu ar rastumėte gražiau išpuoštą namą kaip esantį Richmond Hill rajone. Namų prieškalyje, kiemelyje ir medeliuose spindi bei mirkčioja ne mažiau ir ne daugiau kaip 1800 įvairaus dydžio ir spalvų elektros lempučių. Visur iškabinėti ir išdėstyti įvairūs papuošalai bei žaislai. Išsirikiavę ir pasitempę ramiai stovi kareivėliai, rogutes tempia briedukai, žvalgosi ausys ištempusios peliukės, kabo didelės, marnos lazdos. Verandoje, skambant tradicinėms kalėdinių giesmių melodijoms, juda šventiškai išsipuošusių 40-ties lėlių grupė. Kiemelio dešinėje - prakartėlė. Joje šv. Šeima, užgimusių Kūdikių pasveikinti atvykę Trys Karaliai, o prakartėlės viršuje būrys angelų. Žodžiu, čia visa tradicinė, kalėdinė atributika. (nukelta į 8 psl.)

Visa tai įrengė, atliekamam nuo darbo laikui, ne namo savininkas, o tik nuomininkas Mike Giglio.

Jis sako, jog to kalėdinio "show" įrengimas užtrunkas beveik 3 mėnesius ir kainuoja apie 1000 dolerių. Vien tik elektros sąskaita per tą laikotarpį būna apie 150 dolerių didesnė nei normaliai. Bet jis į visas tas išlaidas dėmesio nekreipia. Sako, kitaip to nedarytu. Net ir rastus ten esančioje dėžutėje pinigus jis paaukoja vaikų labdarai. Jam pats didžiausias užmokestis matyti džiaugsmu nušvitusius vaikų veidelius ir tuo vaizdu besigrožėjančius suaugusius.

M. Giglio džiaugiasi, kad namo savininkas jam leidžia taip "išdykauoti". "Išvaizduokite, kas galėtų atsitikti su namu, staiga užžiebus 1800 elektros lempučių!" - sako M. Giglio.

Kad nekiltų gaisras, elektros bendrovė dovanai įrengė elektros srovės reguliatorių (surge

Vakarų bankai ieško skolininkų, neprimindami jų turimų sąskaitų

(atkelta iš 4 psl.)

gus. Taip jie lieka niekieno neličiami ir pamiršti.

Būna ir tokių pamirštų sąskaitų, kurias palieka seni, taupūs, artimų giminių ar draugų neturintys žmonės. Jie paprastai sukaupia labai stambias sumas, tačiau gyvena taip kukliai, kad niekam į galvą neateina mėginti kur nors ieškoti pinigų. O sąskaitos, kuriose visą gyvenimą buvo taupomi pinigai, lieka bankuose.

Kadangi apie tokias sąskaitas bankai nėra įpareigoti kam nors pranešti, Vokietijos bundesbankas apie jas nieko nežino. Tik dabar, kai Vokietijos finansų ministerija įpareigojo visas kredito institucijas pamirštas sąskaitas iškelti į dienos šviesą, bus galima paskaičiuoti, kiek iš viso tokiose sąskaitose yra pinigų.

Iš viso Vokietijoje yra 1117 milijardų Vokietijos markių paprastųjų indėlių. Už juos kredito įstaigos paprastai moka 0,25% metinių palūkanų. Tai sudaro beveik 3 milijardus Vokietijos markių. Kol kas nėra tiksliai paskaičiuota, tačiau visai nemaža šių milijardų dalis yra gaunama iš pamirštose sąskaitose laikomų pinigų. Ir šie pinigai atitenka ne klientams, o bankui, kuris toliau naudoja šie niekieno neličiamais pinigais.

Daugelis bankų dabar aiškina, kad jie nepalieka pamirštų sąskaitų likimo valiai. Tvirtinama, kad tokiais atvejais, kai sąskaitoje pinigai nejudinami išguli dešimtmečius, ieškoma galimų jų savininkų ar paveldėtojų. Tačiau tikrovė yra šiek tiek kitokia nei reklaminiai bankų lozungai. Paprastai jei kas nors, praėjus dešimtmečiams, pradeda ieškoti turėtų pinigų, bankai pyksta ir nenoriai teikia informaciją.

Kartą viena moteris visai atsitiktinai tarp savo mirusios motinos daiktų rado taupomąją knygelę. Iš jos paaiškėjo, kad ve-

lionė šeštajame dešimtmetyje banke turėjo pasidėjusi nemažai pinigų - pusės tūkstančio Vokietijos markių. Moteris kreipėsi į banką, norėdama išsiaiškinti, kiek gi dabar šioje sąskaitoje yra pinigų.

Atsakymas buvo vienareikšmis - sąskaitoje nėra jokių pinigų. Bankas tvirtino, kad pinigus kada pasiėmė mirusiosios vyras. Tačiau jokių atžymų apie pinigų nuėmimą nuo sąskaitos knygelėje nebuvo.

Bankui, kuriam priklausė knygelė, buvo iškelta byla. Mirusiosios giminės reikalavo, kad jiems būtų išmokėti 35000 Vokietijos markių - pradinis indėlis kartu su palūkanomis.

Tačiau bankas pareiškė, kad atžymos indėlio knygelėje nėra todėl, kad pagal anksčiau galiojusią tvarką pinigų savininkas pinigus galėjo pasiimti ir nepateikęs indėlio knygelės. Banko manymu, šiuo atveju taip ir buvo padaryta.

Kai byla pasiekė aukščiausiąsias teismines instancijas, tada pasirodė jau minėtas nutarimas, kad sąskaitos, kurios buvo nejudintos daugiau kaip 30 metų, atitenka bankams, o šie valstybei sumoka atitinkamą mokestį. Todėl bankas, ilgai išsisukinėjęs nuo pinigų išmokėjimo, galų gale laimėjo, nes pinigai vis tiek liko jam. Panašių bylų Vokietijoje yra buvusi ne viena.

Bankai ne visuomet taip lengvabūdiškai žiūri į klientų pamirštas sąskaitas. Jei joje būna nors menkiausias išsiskolinimas, tada bankas iš visų jėgų stengiasi surasti sąskaitos savininkus ir paveldėtojus, kurie turi išskolinimus padengti.

Todėl šiuo metu Vokietijoje yra svarstoma, ar nevertėtų bankus įpareigoti pinigų savininkus ieškoti taip pat uoliai kaip ir skolininkus.

"Der Spiegel", "Wirtschaftswoche"

Medalis už "Laisvės radijo" skelbtą tiesą

Gruodžio 9 d. Prezidentas Algirdas Brazauskas įteikė "Lietuvos radijo" Maskvos biuro direktoriui Savikui Šusteriui Sausio 13-osios atminimo medalį. Dekretas dėl S. Šusterio apdovanojimo pasirašytas 1993 metų balandžio 7 dieną, tačiau iki šiol nebuvo galimybės medalį įteikti.

S. Šusteris jaunystėje mokėsi Lietuvoje, todėl supranta lietuviškai. ELTA

Talentingam aktorui, visuomenininkui,
Augsburgo dienų bičiuliui

A. + A.

VITALIUI ŽUKAUSKUI

amžinybėn išėjus, liūdėdami reiškiamo gilią užuojautą
žmonai dr. Marijai, sūnui Antanui, artimiesiems, giminei lietuviams.

Liūtas, Juozas ir Snieguolė Jurskiai

Mielą dr. Mariją Žukauskienę ir sūnų Antaną,
taip staiga netekus Vyro ir Tėvo

A. + A.

VITALIO ŽUKAUSKO,

nuoširdžiai užjaučiame.

Leontina Jankauskienė
St. Pete Beach, FL

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuė (718) 827-1350
Vienuolynas (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Naujųjų Metų diena - 1998 m. sausio 1 d. pamaldos lietuviškose parapijose vyks sekmdienų tvarka:

Apriškimo parapijoje, Brooklyn, NY, - 11 val. ryto;

Vilniaus Aušros Vartų parapijoje, Manhattan, NY, - 9 val. ryto - lietuviškos mišios.

Viešpaties Atsimainymo parapijoje, Maspeth, NY, - 11:15 val. ryto - lietuviškos mišios.

Naujųjų Metų diena katalikai privalo išlaikyti mišias.

Šaunų Naujų Metų sutikimo balių rengia Viešpaties Atsimainymo parapijos specialus komitetas parapijos salėje **gruodžio 31 d.** Pradžia 9 val. vak. Bus duodami šalti ir karšti valgiai, veiks nemokamas baras, gros DJ šokių muzika. Kaina - 45 dol. asmeniui. Vietas skubiai užsisakyti skambinant tel. (718) 326-2236.

Apriškimo lietuvių parapijos Trijų Karalių pietūs įvyks sekmdienį, sausio 4 d., 12:30 val. p. p., parapijos apatinėje salėje. Bilietai: \$15 suaugusiems, \$5 vaikams. Užsakymai priimami tel. 718-387-2111.

"Darbininko" spalvotas 1998 m. kalendorius jau išsiuntinėtis skaitytojams. Kartu įdėtas administratoriaus laiškas su atkarpėle, kurią patogų panaudoti užmokant už prenumeratą. Įdėtas ir atsakymai vokeliams. Visi skaitytojai prašomi pasinaudoti atkarpėle ir vokeliu atsiunčiant prenumeratos mokėstį. Prašome atkreipti dėmesį į pavardės lipinukę, dešinėje pusėje, atspausd. EXP datą, kuri nurodo, kada Jūsų prenumerata baigiasi.

AMŽINYBĖN IŠKELIAVUS

Bronė Lukoševičienė, anksčiau gyvenusi Richmond Hill, NY, paskutiniu metu - pas dukterį Plainview, NY, po sunkios ligos mirė š. m. gruodžio 18 d., sulaukusi 93-jų metų amžiaus. Buvo pašarvota Leaky-McDonald šermėnijoje, 111th St. & Atlantic Ave., Richmond Hill, NY. Atsisveikinimas įvyko gruodžio 21 d., o gruodžio 22 d., po 10-tos val. mišių Apriškimo parapijos bažnyčioje, buvo palaidota Šv. Jono kapinėse šalia anksčiau mirusio vyro Vaclovo. Nuliūdime liko dukteris ir žentas Vytautas Milukai, anūkas Albinas, Rasa ir Nida su šeimomis ir trys praanūkiai.

"Sauga medaus", 1996 metais Lietuvių Rašytojų Draugijos premijuota knyga, kurios autorius Julius Keleras, gaunama DARBININKO administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY, 11207. Tel. (718) 827-1351. Kaina - 12 dol. su persiuntimu.

Algirdas ir Vida Jankauskai su šeima nuoširdžiai sveikina gimines, draugus ir visus mielus tautiečius šv. Kalėdų proga linkėdami gausių gimusių kūdikėlių malonių ir laimės, sėkmės, sveikatos 1998-aisiais.

JAV Lietuvių Bendruomenės Philadelphia apylinkė parėmė "Darbininką" 50 dol. auka. **Nuoširdžiai dėkojame Philadelphia LB apylinkės valdybai ir nariams už paramą.**

Prel. Antanas Rubšys, Bronx, NY, kaip kasmet, taip ir šiemet, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. **Nuoširdžiai dėkojame gerb. prelatui už paramą ir mūsų pastangų įvertinimą.**

A. D. Prekeris, Staten Island, NY, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. **Nuoširdžiai dėkojame už taip labai reikalingą dosnią paramą mūsų spaudai.**

J. Ardys, Fairview, PA, apmokėjo metinę prenumeratą, atsiųsdamas 80 dol. čekį. **Nuoširdžiai dėkojame už mūsų spaudos palaikymą.**

P. Kiskunas, Lewiston, ME, apmokėdamas prenumeratą, pridėjo dar 45 dol. auką spaudai paremti. **Nuoširdus ačiū!**

Br. Garunkštis, Rego Park, NY, apmokėjo už savo ir dar už tris prenumeratas, atsiųsdamas 200 dol. čekį. Taip jis daro kasmet. **Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę paramą "Darbininkui" ir už mūsų pastangų įvertinimą.**

Juozas A. Milukas, Garden City, NY, kaip kasmet, taip ir šiemet apmokėjo prenumeratą 100 dol. čekiu. **Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę dosnią paramą "Darbininko" išlaikymui.**

A. Antanaitis, Kings Point, NY, jau daugelį metų apmokėdavo prenumeratą 100 dol. čekiu. Taip padarė ir šiemet. **Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę pagalbą mūsų spaudai.**

Edward V. Zunaris, Wollaston, MA, apmokėjo prenumeratą 80 dol. čekiu. **Nuoširdus ačiū už paramą "Darbininkui".**

DARBININKO
prenumerata
priimama
tel: (718) 827-1351

Marijos apsiereikimų Fatimoje ir "Saulės stebuklo" 80-tos metinės

Keliasdešimt tūkstančių maldininkų iš visų žemynų dalyvavo Fatimos "saulės stebuklo" 80-ųjų metų minėjime. Spalio 12-osios vakare surengtai iškilmingai procesijai vadovavo Paryžiaus arkivyskupas kardinolas Jean Marie Lustiger ir Rio de Janeiro kardinolas Eugenio de Araujo Sales. Spalio 13-ąją aikštėje priešais Fatimos baziliką abu kardinolai bei visi Portugalijos vyskupai aukojė iškilmingas šv. Mišias.

Marijos pasirodymai Fatimoje vyko nuo 1917 m. gegužės iki spalio mėnesio. 1917 m. spalio 13-ąją daugiau negu 50,000 žmonių nusekė paskui tris pie-menukus: Lucia Santos, Francisco Marto ir Jacinta Marto - į Cova da Iria, kur nuo gegužės 13-osios Marija daug kartų pasirodė vaikams. Kaskart vaikams būdavo pavadama perduoti aplinkiniams žmonėms raginimą atsiversti ir atgailauti. Polemika, kilusi to meto griežtai prieš Bažnyčią nusistačiusios Portu-

galijos spaudoje, ragino apskrities prefektą 1917 m. rugpjūčio mėnesį duoti nurodymą vaikams suimti. Kalėjime juos mėgino įbauginti. Tačiau net grasinimais nepavyko vaikų priversti atšaukti savo liudijimą. Paleidus juos į laisvę, Marijos pasirodymai Fatimoje tapo visų Portugalijos žmonių pokalbių tema. 1917 m. spalio 13 d., smarkiai lyjant, iš visos šalies susirinkusi žmonių minia laukė naujo pasirodymo. Vaikai sakė pasirodymo metu regėję Šventąją Šeimą, tuo tarpu visi susirinkusieji teigė matę dešimt minučių trukusį "saulės stebuklą". 50,000 liudininkų teigimu, saulė ėmusi sukisti tris kartus greičiau, žėrėti įvairiomis spalvomis, skleist kristalinę šviesą. "Saulės stebuklą" Marijos pasirodymai Fatimoje baigėsi.

Popiežius Jonas Paulius II pavadino Marijos pasirodymus Fatimoje iškiliu XX amžiaus ženklu. Spalio 14 d. Vatikane paskelbtame laiške Fatimos vyskupui

popiežius primena šio šimtmečio katastrofas ir karus, taip pat viltinges kupinus taikos bei tautų tarpusavio supratimo ženklus. Tarp šių įvykių Marijos pasirodymai Fatimoje išsiskiria kaip ženklas, padedantis žmonėms išvysti Dievo ranką ir šioje epochoje.

Laiško pabaigoje popiežius prašo visos tikinčiųjų bendruomenės, pirmiausia šeimų, drauge kalbėti rožinį, kuris yra paprastai, bet veiksminga malda.

Dar ir šiandien tikintieji ir smalsuoliai domisi vadinamąja trečiąja Fatimos paslaptimi, Bažnyčios dar neatskleista. Spėjama, kad Marija piemenėliams apreiškusi pasaulio pabaigą, kad nurodžiusi vardą popiežiaus, kurio valdymo metais tai įvyks ir panašiai. Italijos žinių agentūra ANSA, remdamasi mariologo Rene Laurentino samprotavimais, žinioje apie 80-ųjų pasirodymų metinių minėjimą, pateikia netradicinę versiją: Marija piemenėliams trečiojoje, neatskleistoje paslapyje buvo išpranašavusi Vatikano II Susirinkimą...

Kardinolas Ratzinger, Tikėjimo ir Mokslo kongregacijos prefektas, pernai dalyvavęs Švč. Mergelės pasirodymo metinių minėjime, davė interviu Portugalijos katalikiškai radijo stočiai Radio Renascenca. (Reikia pažymėti, kad kardinolas Ratzinger, ne-skaitant popiežiaus, yra vienas iš nedaugelio Bažnyčios hierarchų, susipažinęs su trečiosios Fatimos paslapties turiniu.)

Atsakydamas į žurnalisto klausimą, kada pagaliau bus paskelbta vadinamoji trečioji Fatimos paslaptis, 1917 metais Švenčiausiosios Mergelės patikėtoji piemenėliams Liucijai, Pranciškui ir Jacintai, kardinolas Ratzinger sakė: "Visus smalsuolius norėčiau užtikrinti, kad Švenčiausiosios Mergelės piemenėliams patikėtoje paslapyje nėra nė ženklo to, ką pavadintume sensacija, nėra jokių gąsdinimų ir grasi-nimų ar apokalipsinių vizijų. Marija stengiasi vesti žmones prie savo Sūnaus. Čia ir glūdi visa paslapties esmė. Marija pasirodė piemenėliams, nežinomiems vaikams, ne kad sukeltų sensaciją, bet kad per šių mažutėlių liudijimą paragintų pasaulį į atsi-vertimą, maldą ir sakramentų praktiką. Sprendimą pagarsinti paslapties turinį gali suteikti tik popiežius, tačiau pridūrė kardinolas Ratzinger, nereikia pamiršti, jog Šventasis Tėvas vadovaujasi Šventosios Dvasios ikvėpimu".

Vienintelė iš trijų regėtojų te-bėra gyva sesuo Liucija de Jesus dos Santos, piemenaitė, mačiusi Švenčiausiąją Mergelę ir perdavusi pasauliui jos pageidavimus, prašymus ir paraginimus. Liucija yra 90 metų amžiaus.

Nutarta statyti didesnę Fatimos baziliką. Dešimt žymių pasaulio architektų pristatė projekto naujos Fatimos Dievo Motinos bazilikos konkursui. Konkurso rezultatai paaiškės ateinančiais metais, o nauja bazilika turėtų būti pastatyta iki 2003-ųjų metų. Ji galės sutalpinti iki 10 tūkstančių maldininkų.

Dabartinė Fatimos bazilika buvo pradėta statyti 1928 m. II pasaulinis karas sulėtino statybą ir bazilika buvo konsekruota tik 1953 m. Ji gali sutalpinti iki penkių tūkstančių maldininkų.

BŽ, VRTP

Šiandien DARBININKA

užlaikę,

kai pradėję

turbūt j domuos

Tel: 827-1351

SKELBIMAI

Reikalinga namų šeimininkė, kuri gyventų mūsų šeimoje ir prižiūrėtų vaikus (penkerių ir keturiolikos metų amžiaus). Pageidautume tikrai mylinčios vaikus, kurią galėtume laikyti mūsų šeimos nare. Skambinti Dinai: (718) 692-4111 nuo 10 iki 4 val. p.p., arba (718) 377-2900 toliau 229 ir palikti žinutę. (sk.)

Moteris iš Lietuvos, turinti dokumentus ir darbą, ieško gyvenamo ploto, už kurį galėtų (po darbo) padėti namų ruošoje. Skambinti: (718) 277-5771. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) **ben-drovės savininkas**, Washington, DC, ieško darbininko, kuris galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokėstis \$6.00 į val. Galima dirbti 10-12 val. per dieną su viršvalandžiais. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas **pigūs butas** - 130 dol. mėnesiui. Kreiptis tel.: (202) 244-2373. (sk.)

53 metų moteris iš Lietuvos ieško darbo - galėtų slaugyti senyvo amžiaus žmones bet kurioje vietovėje. Gali gyventi šeimoje. Tel. (732) 752-5933. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Išnuomojamas atskiras kambarys vieno miegamojo bute italų rajone Brooklyne už 350 dol., įskaitant šildymą, dujas ir elektrą. Tel: (718) 234-9509. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igalio-tiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojė:

Alina ir Edvardas Stakniai, Jamaica, NY - 100 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **sausio 3 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Klientų patogumui atidaromas naujas poskyris New Yorko mieste. Mūsų agentas **Julius** teiks patarnavimus Jums patogiu laiku. Tel. (718) 348-4709.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2-5 dienas.

Maisto siuntiniai:
šventinis \$39;
50 svarų įvairaus maisto
siuntinys už \$98.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.

New Yorko kultūrininkai prel. A. Rubšys, P. Jurkus ir S. Narkėliūnaitė sveikina DARBININKO skaitytojus su Naujaisiais metais

Verta pasigrožėti

(atkelta iš 7 psl.)

protector) ir kitus su tokiu dideliu elektros srovės reikavimu susijusius įrengimus.

Tą kalėdinį "žaidimą" M. Giglio pradėjo 1993 m. Tais metais prie namo spindėjo tik 150 lemputių ir judėjo 6 lėlės. Po to kiekvienais metais vaizdas didėjo, plėtėsi ir gražėjo.

Tuo pasakišku vaizdu pasi-

grožėti atsilanko keli tūkstančiai įvairaus amžiaus žmonių. Yra susilaukęs ir didelio New Yorko laikraščių susidomėjimo, su plačiais aprašymais.

Mike Giglio "show" prasideda kiekvieną vakarą (kai nelyja) 7 val. Teisė iki sausio 7 d. Namie ieškote šiuo adresu: 100-21 90th Ave, Richmond Hill, NY.

Verta pamatyti!

p. palys

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Dalia Stanišienė. EINU NAMO... - Išleido ir spaudė Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapija, Cleveland, OH, 1997. 116 psl. Tiražas nenurodytas. Kaina \$7.00.

Zigmas Raulinaitis. KARALIAUS PALIKIMAS. - IV knyga iš ciklo Lietuvos raiteliai. Tiražas 600 egz. Leidykla "Kardas", Vilnius, 1996. Spausdino SPAB spaustuė "Aušra". 303 psl. Kaina sutartinė.

Algimantas Liekis. LKP AGO-

NIJOS KRONIKA. 1941 m. birželis. Aukos ir jų budeliai. - Dokumentinė apybraiža. II dalis. Išleido žurnalas "Lietuvos mokslo" ir Vilniaus universiteto Mokslo tyros centras, Vilnius, 1996. 329 psl. Tiražas 1200 egz. Spausdino Morkūnas ir Ko. Kaina nepažymėta.

Mečislovas Mackevičius. ATSI-MINIMAI. Išleista Dr. Kazio Griniaus fondo lėšomis. - Vilnius, 1997. Išleido Lietuvos Rašytojų Sąjungos leidykla, 221 psl. Ti-

Šv. Kalėdų ir Naujųjų 1998 metų proga, Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygardos valdyba sveikina visus brolius ir seses lietuvius visame pasaulyje ir linki taikos, ramybės ir vienybės.

LB NY Apygardos valdyba

Nuoširdžiai sveikiname visus Amerikos lietuvius bei Lietuvos gyventojus šv. Kalėdų proga. Linkime visoms ir visiems geros sveikatos, sėkmės darbuose bei kuo daugiau asmeniškos laimės artėjančiuose Naujuosiuose Metuose.

Visuomeniniame lygyje linkime tautiečiams darnios veiklos ir vienybės bent principiniuose reikaluose. Ryžtamės savo darbais ir gera valia prisidėti prie šių linkėjimų įgyvendinimo. Viešpats teikvėpia mus visus geranorių čia ir ten dideliems darbams.

Amerikos Lietuvių Taryba

APREIŠKIMO LIETUVIŲ PARAPIJOS

TRIŲ KARALIŲ PIETŪS

Sekmdienį, 1998 m. sausio 4 d., 12:30 val. p. p. Parapijos apatinėje salėje

Bilietai: \$15.00 suaugusiems, \$5.00 vaikams
Užsakymai priimami tel. 718-387-2111

END